

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Nalbandian, Inga.; Inge Nalbandian f. Collin
(Nils Ellinger).

Titel | Title:

Bølgesang : Digte om Drøm og Liv

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København ; Kristiania : Gyldendal, 1905

Fysiske størrelse | Physical extent:

143 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

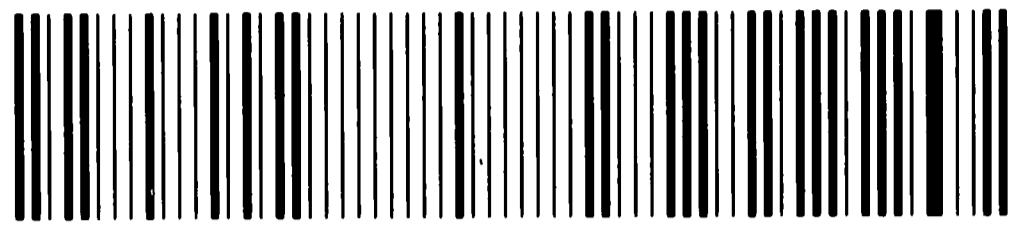
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

53, - 393.

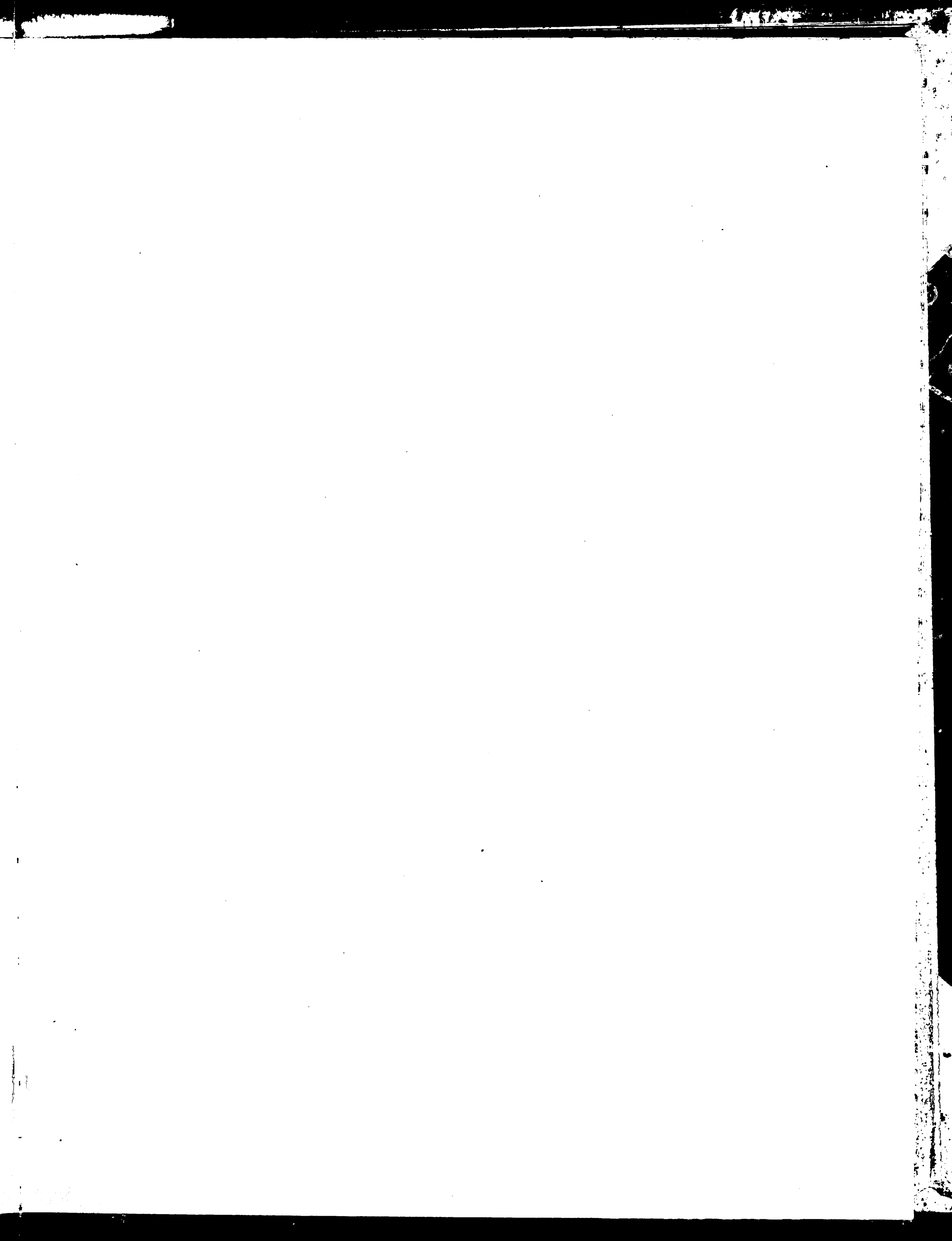
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

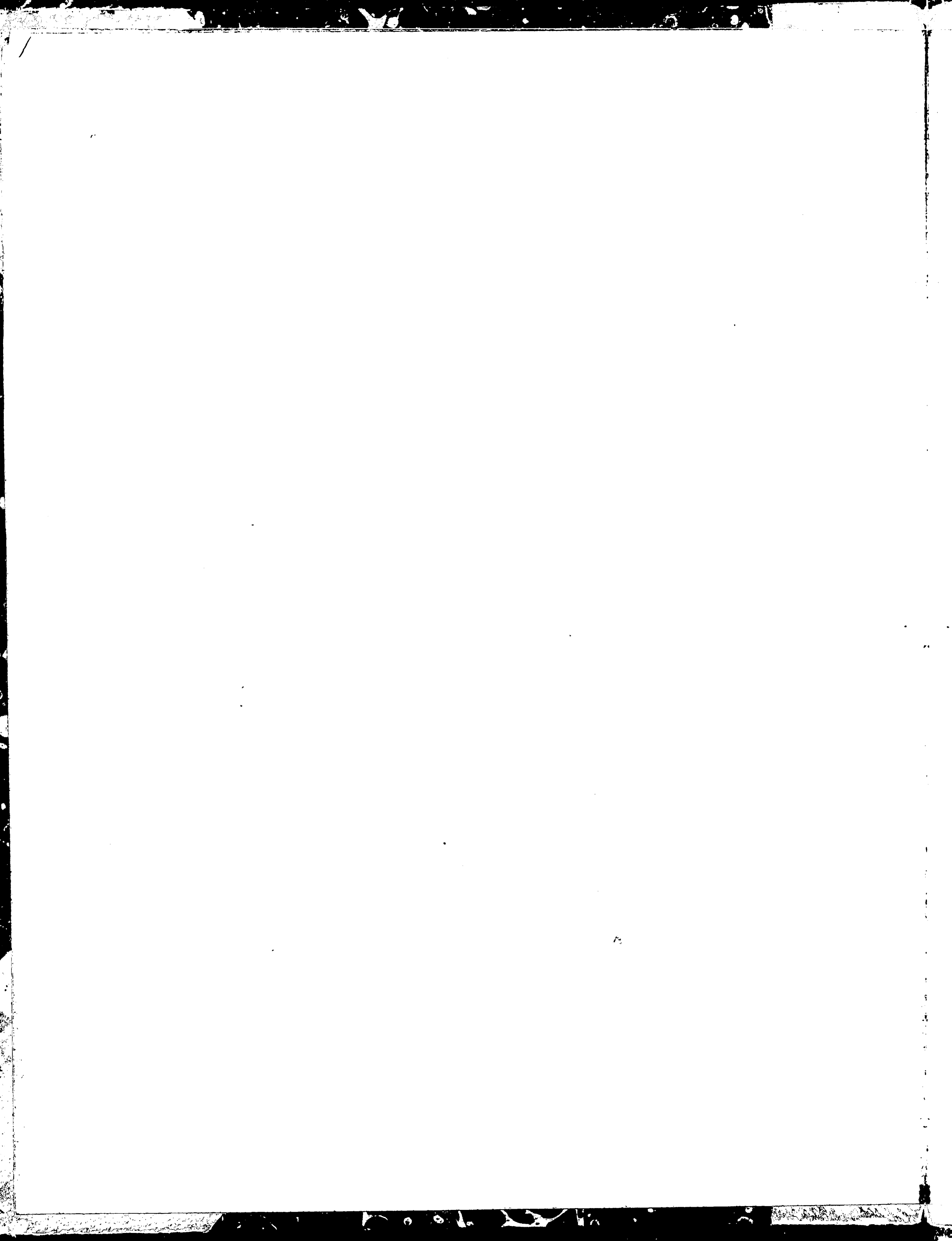

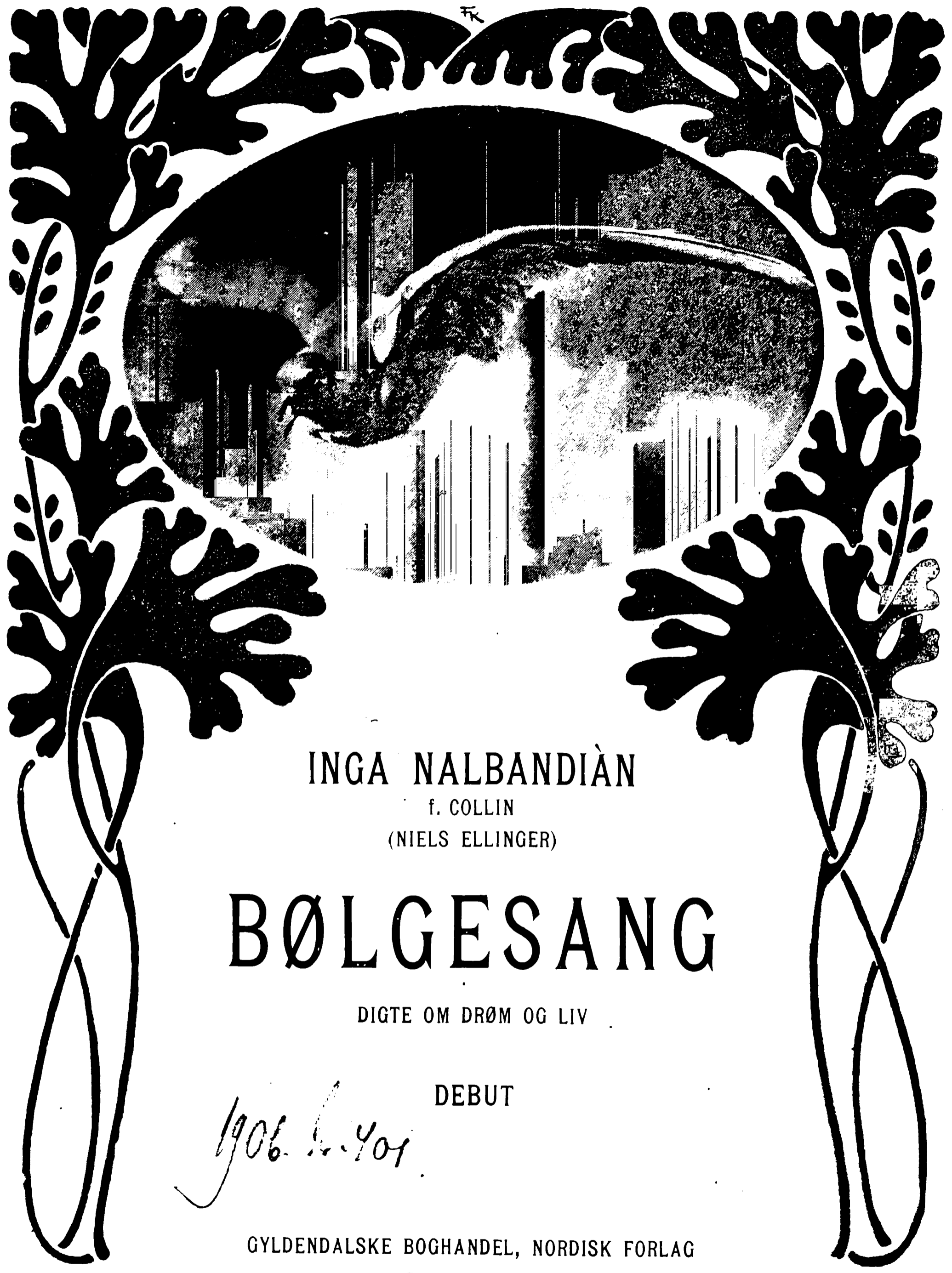
1 1 53 0 8 08176 2

+ Rex

INGA NALBANDIÄN

f. COLLIN

(NIELS ELLINGER)

BØLGESANG

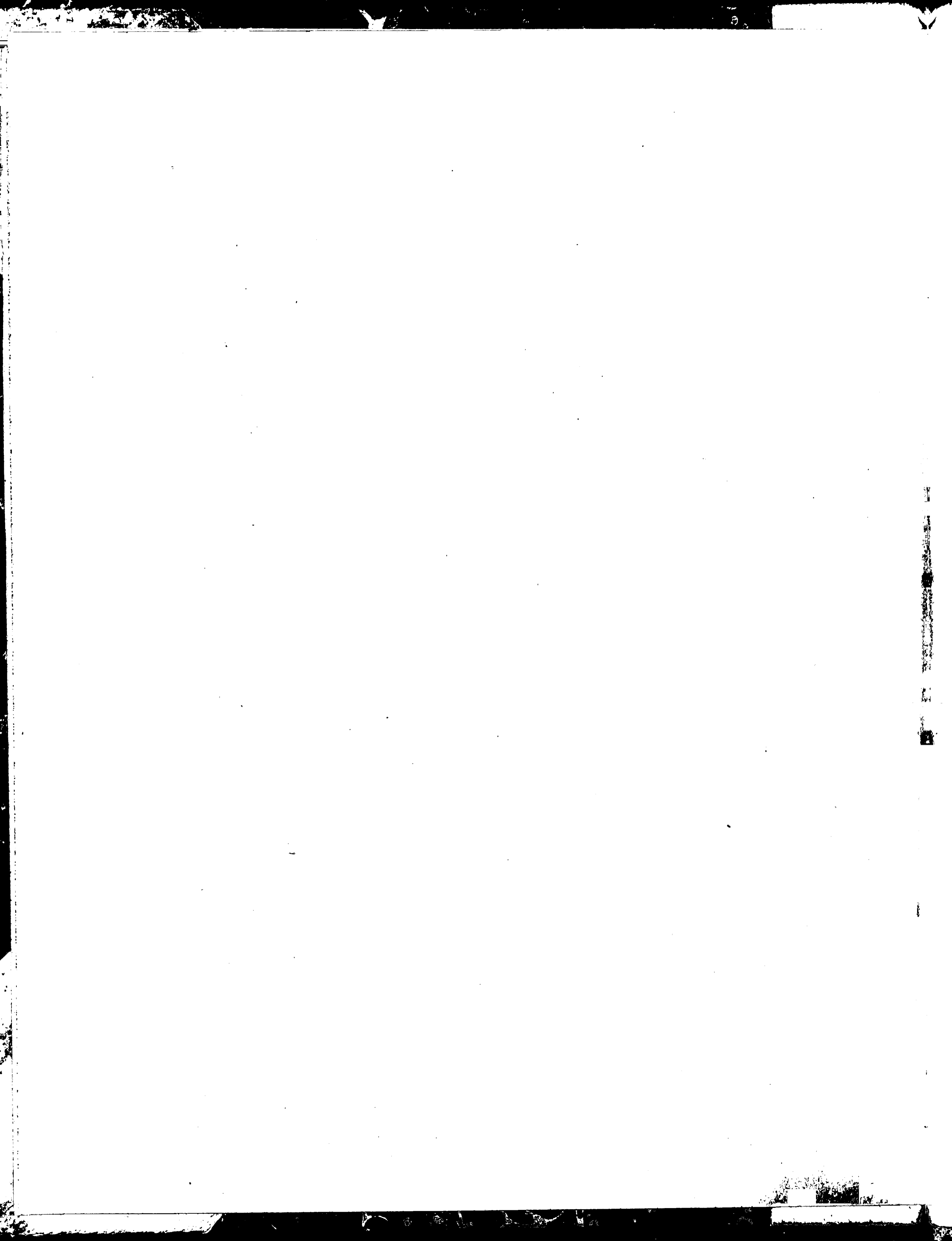
DIGTE OM DRØM OG LIV

DEBUT

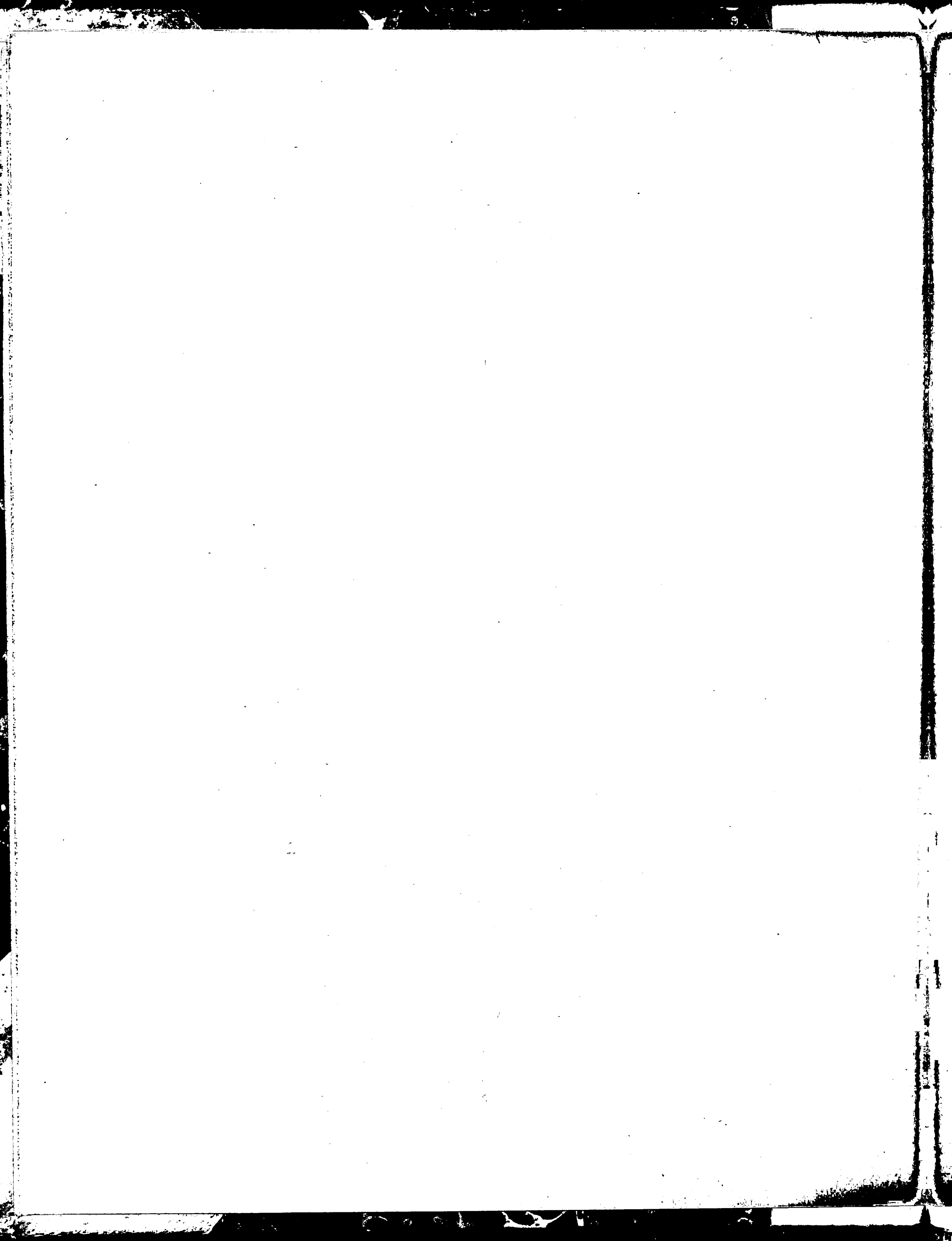
1906. 4. 401

GYLDENDALSKE BOGHANDEL, NORDISK FORLAG

KØBENHAVN 1905

INGA NALBANDIAN
BØLGESANG

INGA NALBANDIAN

F. COLLIN
(NILS ELLINGER)

BØLGESANG

DIGTE OM DRØM OG LIV

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI

1905

OMSLAGSTEGNING AF FRITZ KRAUL

INDHOLD:

1. MIT HAV
3. DYBT BAGVED DAGENS GERNING
5. VAARSANG
7. OG VAAREN KOM
10. TUNG ER DAGENS BYRDE
12. HØSTSTEMNING
13. HAVETS GODNAT
15. ENSOMHED
17. VIDE GAD JEG GERNE

NORGE

21. SOL OVER FJELDET
23. VAARSANG TIL FJELDS
25. FJELDVANDET
28. KOM SOL —
30. EFTER SANKT HANS
32. TIL LØVSTAKKENS STJERNE
34. FARVEL TIL BERGEN
35. SOGNEFJORDEN
36. JOTUNHEIMEN
38. PAA HØJFJELDET
40. OG VI VANDREDE VIDT OVER STENEDE UR
43. PAA GALDHØPIGGEN
44. NEDOVER
47. SOLNEDGANG OVER TONSAASEN
50. MJØSEN
52. AK, ER DET HØST —
54. GENSYN
56. MORGENHILSEN OMBORD
58. HJEMME

SØNDERJYLLAND

63. GUSTAV JOHANNSEN. Et Farvel
65. GUSTAV JOHANNSEN—J. JESSEN
67. NATTERGAL LIDEN. Hilsen til Sønderjyderne

FLYGTNINGENS SANGE

- 73. HJEM, HVOR ER HJEM —
- 75. VEL JEG VÉD, AT VERDEN —
- 76. BUNDEN LIGGER MIN SMERTE
- 78. MOD AFTEN RINGE DE KLOKKER SMAA
- 80. LANGT, LANGT BORTE SER JEG TO ØJNE GRAA —

- 81. SEPTEMBER
- 84. LANGT AF LED

ARMENISKE DIGTE

- 87. FORAARET
- 89. MODER ARMENIENS SORG
- 91. BRYLLUPSSANGE
- 96. KÆRLIGHEDSSANGE
- 99. MIN LILLE MODER
- 102. HVEM SØGER DU, MIN BLIDE MODER
- 105. FRIHEDEN
- 107. ARAX'S GRAAD
- 110. VUGGESANG FOR VOR MODER ARMENIEN

VEKSELSANGE

- 117. DU SIGER, JEG ER SOM GRANEN --
- 120. I BERLIN I—II
- 127. OG DU KOM
- 128. MIN SYREKNOP
- 129. DU TOG MIG OP PAA DET HØJESTE BJERG
- 131. MIN RANKE FIN
- 133. MEN OM DU RIGTIG VIDSTE, HVAD DU GJORDE —
- 134. BARNEPORTRÆTTET
- 136. HVOR MAN ER TO
- 137. VORT FØRSTE, LILLE JULETRÆ —
- 141. DU EJER SAA RIGT ET LIVSMOD —

- 142. EPILOG

Etatsraad

JONAS COLLIN'S

Minde

LGE30
NG 01

MIT HAV

Mit Hav, du stærke, store,
livsfriske Æventyrer,
med Skumløv om din Pande
og Længsel i dit Blik —
du er som tusind Stemmer,
hver med sin egen Mening,
men alle i Forening
den rigeste Musik.

Der er al Kunstens Skønhed
i dine Farver givet,
der er al Livets Friskhed
i dine Bølger lagt!
Men hver Gang end jeg kommer,
er dine Stemmer flere,
og altid er der mere,
du ikke før har sagt — —

Mit Hav, jeg kunde maale
min Livsvækst efter dette:

hvad siden sidste Møde
din Stemme har mig sagt, —
hvad nye Krav du byder,
og hvad at hige efter,
hvortil mig skænker Kræfter
din friske, frie Magt.

DYBT BAGVED DAGENS GERNING

Dybt bagved Dagens Gerning
 og alle de tusind fine
 Hjul i den store Maskine
 hvor trælsomt Traadene gaar,
 — bagved det hele er det,
 at Hjertehammeren slaar.

— Men du, som døver dens Stemme
 og tror, at du ingensinde
 har Plads for den Trang derinde,
 som banker saa livsvarmt paa —
 du kommer til udenfor Livets
 Paradishave at staa —

Du vinder Babylons Goder,
 med altid haardere Hænder,
 mens Hjertets Skibe du brænder,
 med Alt, hvad de gemte paa.

— Men Livshavens signede Frugter,
 dem skal du aldrig naa.

Og falder der saa paa din Skulder
et huggende Haandslag af Livet,
saa er, hvad du Alt fik givet
tomt, mod hvad bort der drog — —
— thi dybt bag det Alt var det eengang,
at Hjertehammeren slog — — —

VAARSANG

Kom Vaar, kom Vaar, du unge!
forjag mig alt det tunge,
der knuger paa mit Bryst!
Lær mig ved dine Kræfter
ej mer at *længes* efter
men *føle* Livets Lyst!

Kom Lærke, Lærkelille!
Slaa højt din lyse Trille,
indtil jeg synger med!
Og lær mig, glade Sanger,
at *den* kun Lykken fanger,
der med sig selv har Fred —.

Kom Bølger, friske Bølger,
og mig paa Vandring følger,
kom Barndomsvenner smaa!
Og rens mit Sind fra Grunden,
gør klangrig Sangerbunden,
lad Strengelegen gaa!

Kom Kildespring, du klare!
Bring med en frejdig Skare
af Tanker til mit Sind!
Lær mig at stræbe fremad,
men og at søge hjemad,
naar vrangt gaar Livets Vind — —

Kom Blomsterduft i Enge!
Kom op af Mosesenge,
du sommersvangre Luft!
Og giv mig af din Styrke,
saa frem af isgraa Tørke
maa stige Livets Duft!

Kom Bøgeknop, du unge,
der endnu er bag tunge
og trange Hylster gemt!
Og lær saa mig at vente,
til Solen vil mig hente,
— den har jo ingen glemt!

OG VAAREN KOM

Og Vaaren kom!

Med Sol over Landet den strømmede ind;
med springende Kilder og lunende Vind,
med tusindfold Grøde i Skovbund og Eng
den redte sin duftende Seng.

Paa dugvaade Mos
dens gyngende Leje af Kæruld blev redt
og lysblaa Violer udover det spredt;
men Tæppet blev vævet af friskeste Straa,
og Blomster var Mønstret derpaa.

Paa Pudens saa blød
af duftende Græstørv fra Mosehuls Muld
tre skinnende Bellis smilte fra Skjul;
i Soløjets Guld, som mod Himmelen saa',
de Dugperler vuggende laa.

Gardinernes Hang

var lyseste Majløv og Gæslinger smaa,
 hvor Solstraaler smutted og dansed paa Taa;
 og se: mellem Løvet titter i Ly
 en Gærdesmut vever og sky!

Alt dufter og ler!

Men højt over hele den solrige Vraa,
 der hvælver sig Luftens lysende Blaa;
 — en Sengehimmel, med Solgudens Bavn
 straalende ud fra sin Favn.

Hver Aften sent hun til Hvile gaar
 paa Lejet, den unge Vaar,
 af Mosekonen saa tæt svøbt ind
 i Engdampens Sølverspind.

Til Vuggesang kvække de Frøer i Kor,
 som nede i Mosen bor,
 og henne ved Vejen, hvor Hvidtjørnen staar,
 en Nattergal Mundharpen slaar.

En Hybenrose udsender et Væld
 af Duft i den sildige Kvæld;
 men Solsorten pusler om Reden tyst
 dybt inde ved Buskens Bryst.

Hun hviler paa Lejet, den unge Vaar,
med sølverne Dug i sit Haar,
mens Blomsterne slumrende om hende staar,
og Drømme forbi hende gaar — —

De Drømme er spundne af Vaarnattens Glans,
— frem gaar de mod dig, Sankte Hans!
Og stille lyser en Stjernes Skin
i Vaarbrudens Drømme ind.

TUNG ER DAGENS BYRDE

Tung er Dagens Byrde
for den, som savnfyldt lider.
Tungest er dog Byrdens Vægt
for den, som ene strider.

Fattigt er at leve
hvor Alt i smaat skal deles.
Fattigst er dog Livet, hvor
kun for én selv det leves.

Dyb er Trangen efter
at naa til Maalets Tinde,
— dybest dog imod, at én
skal Krans omkring den vinde.

Hvas er Verdens Tunge,
og dybe Saar den skærer;
dybest dog, om Vækst den faar
fra dem, vort Hjerte ærer.

Haardt gaar Livets Domme
mod det, der staar os nærest;
haardest de til Hjertet gaar
fra dem, vi selv har kærest.

— — Tung er Dagens Byrde
for den, som savnfyldt lider!
Tungest, tungest Byrdens Vægt
for den, som ene strider!

HØSTSTEMNING

— — Tyst her i Skovens dybe
dødsstille, store Øde
jeg staar og lytter efter dem,
de Trin af tusind døde —

Oktoberguldet skinner
i Favn med Sorgens røde — —
det er, som saa' jeg Vaarens Sjæl
af Dødens Vunder bløde —

De drysse, drysse, alle,
mig langsomt ned i Møde,
de Blade, som jeg nylig saa'
saa lyse, foraarsbløde — —

Og Alt, hvad dengang hvisket
og spired mig i Møde,
stille! ved Grave tales tyst —
det ligger brudt og øde —!

HAVETS GODNAT

Ned bag de mørknende Fjelde,
som toner langt ind over Landet,
synker Solen. Dens Straaler staar
som Flammesværd over Vandet.

Havet længes mod Mørke.
Mod Nattens kølige Drømme,
naar paa hver vuggende Bølges Spejl
de sidste Aftenskær svømme — —

Naar hvert et Pust, hvert et Livstegn
svandt med de guldklare Taager,
og kun paa Bølgernes Vugge blød
gynge de sovende Maager — —

Da breder Havet sin Bringe
ud i den frieste Hvile,
henter et bølgende Aandedrag,
mens tusinde Stjerner smile —

synker saa hen i Drømme,
som Maaneskinsglansen forgylder,
— indtil den dødstause, dybe Nat
sin Kaabe omkring den hyller.

Og medens Bølgenes Vuggesang
mumlende ganger til Hvile,
lukker Havet sit store Blik,
— men Stjernerne vaage og smile — —

ENSOMHED

Ensomhed

store Arbejdsgiver!

Ingen ved, som ej dybt dig kender,
hvor du øser ud med rige Hænder! —

Ensomhed!

Ensomhed!

Dyre Ven i Nøden!

Naar i Sorgen vildt vort Hjerte brænder,
naar vi Ryg mod alle, alle vender!

Ensomhed!

Ensomhed!

Du min Tvillingsøster!

Du er ikke, som de andre Venner,
Skum paa Vandet! Jeg din Troskab kender,

Ensomhed!

Ensomhed,
jeg vil ej dig miste!
Hvor jeg end ved Dag min Vandring vender,
imod Aften jeg hos dig dog ender,
— Ensomhed!

VIDE GAD JEG GERNE

— — Vide gad jeg gerne
 hvad Livet vil mig bringe,
 om det bærer i sin Favn
 rigt med Sorger, tungt med Savn —
 — vide gad jeg gerne — —

Men jeg vil ej spørge
 hvad bagved Tæppet gemmes.
 Kæmpe maa jeg udadtil
 for at vokse indadtil,
 — men jeg vil ej spørge.

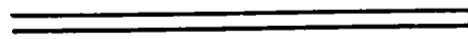
Rig jeg er mod mange,
 jeg, som fik Maal at følge!
 Vist jeg véd, at i mit Sind
 spandtes Kunstens Drømmespind!
 Rig jeg er mod mange!

— Det, at elske meget,
 og saa at lide meget,
 faldt i nogle Sjæles Lod,
 — Hjertefryd og Hjertebrod, —
 det: at elske meget!

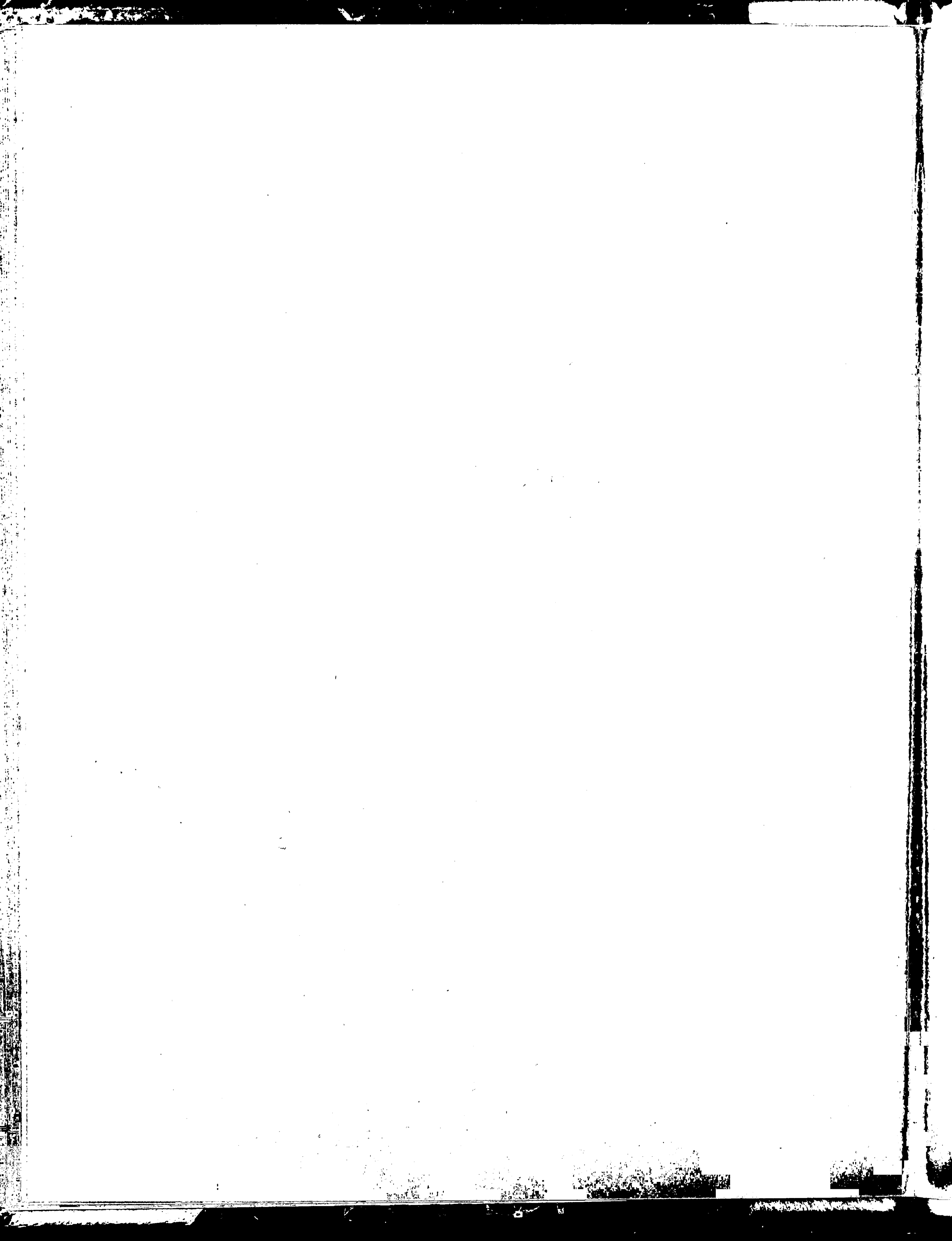
Eet jeg kun vil ønske:
 at staa i Kamp for Sandhed.
 Tro mod den vil selv jeg tro,
 at den slaar til Lykken Bro —
 Eet jeg kun vil ønske.

Hvil da, tause Tæppe,
 tæt over Fremtids Saga!
 Skjul dens Skrift og giv min Strid
 engang sent en Sejrens Tid!

Hvil da, tause Tæppe — — — —
 — — — —

NORGE
(1901)

SOL OVER FJELDET

OPSANG

— *Motiv fra Vestkysten*

Sikkert jeg véd, vil det bære frem
over de høje Fjelde,
did op hvor Solen bag Skyers Gem
straalende farver min Længsels Hjem
med sine tusinde Løfter
højt over svigende Kløfter!

Solen er Tro paa min Ungdoms Sag,
spredende Guld over Fjeldet;
opad gaar Vejen i klare Dag,
Blikket jeg kaster paa Dybet bag,
ser, det mod Toppen stunder,
— Herre min Gud, for et Under!

Aa, men saa tit mit Mod ej naar
op over Fjeldekammen!
Blygraa Skyer for Solen staar,
Tungsinds Skygger foran mig gaar,
— hvor jeg vil Synet vende,
slipper mit Mod af Hænde!

Foden søger forgæves Fæst
over de stenede Stier —
Solen er en usynlig Gæst
over min Vandrings Kamp og Blæst;
men — som jeg fremad strider,
dog det mod Lysning lider!

Fjeldet, min Livsvej stejl og trang
bærer dog mange Blomster!
Og jeg vil tro, at vist engang
Toppen skal naas i takfyldt Sang
og over Livets Tinde
Solen evindeligt skinne!

VAARSANG TIL FJELDS

Min Sjæl nu løfter sig ung og fri
som Maagens Flugt over Fjorden!
saa tyst som Vindpust i Birke-Li,
saa let som Spring over Fjeldets Sti,
— aaja, det volder den glade Vaar,
som fuld af Sol over Fjeldet gaar!

Og dybt dernede i Dalens Favn
hvor Bygden slumred saa længe,
dér vaagner Alt efter Vintersavn,
og smiler, varmet i Solens Favn,
— aaja, det volder den glade Vaar,
som fuld af Sol gennem Bygden gaar!

Men jeg, som staar ved den hvide Bræ,
der skinner blændende fager,
jeg fandt for Vinterstormene Læ,
thi Solen løved min Ungdoms Træ, —
— aaja, det volder den glade Vaar,
som fuld af Sol gennem Sindet gaar!

Aa Lykke, favn du de unge Skud,
som Solen kaldte til Live!
og syng fra Fjeldet dit Foraarsbud:
at Ungdomskraft dør i Frost ej ud —!
— aaja, det volder den glade Vaar,
som fuld af Sol gennem Verden gaar!

FJELDVANDET

—
*Motiv fra
Svartediget ved Bergen*

Inde bag Fjeldenes store,
evigt dragende Øde
ser jeg det sorte Fjeldvand
stirre mig tungt i Møde.

Tavse stiger de mørke
Fjelde til alle Sider;
eet kun høres derinde:
Tiden, som lydløst glider.

Ikke en Lyd mig røber,
at her er Liv til Stede;
kun over Uren rinder
Fossens sorgtunge Kvæde —

Brat den styrter fra Sluget
ødselt de vilde Kræfter,
véd, at til alle Tider
nye Væld følger efter.

Mellem de mørknende Graner
 ser jeg Linnæaen skinne —
 tusinde skælvende Lysglimt
 drager den mig til Minde — —

Tys — over Fjeldenes tavse
 alvorsmørknende Rande
 ser jeg et Lyshav tændes,
 fagert som Drømmelande!

Favnet af Skyers Arme,
 højt over sortnende Tinder,
 sejler en gyldenrød Skude,
 ned over Aasene skinner — —

Hen over Fjeldvandets sorte,
 dystert drømmende Vande
 rinder et Væld af Sølvglans
 ned fra de sorte Rande —

Fossens Draaber forvandles!
 Se, Diamanter saa skære
 springe i Skummets hvide
 Favn, og mod Dybet bære —

Skarpe sig Skyggerne lægge
 over de dødstille Fjelde,
 medens de hviskende Birke
 Æventyr sagte fortælle — —

Se, hvor Linnæaen lyser!
 Maanens Sølv den ombølger;
 — og paa saa daarende lette
 Vinger dens Drømme jeg følger — —
 — — — —

Men med et Kuldegys vækkes
 jeg af de kølige Vinde,
 og hvert et skælvende Lysglimt
 drager mig langt af Minde —

Thi bagved Fjeldenes store,
 evigt dragende Øde
 ser jeg det sorte Fjeldvand
 stirre mig tungt i Møde — — — —
 — — — —

KOM SOL —

Kom Sol, og træng igennem
de tunge Skyers Mørke,
og spred paany din Guldglans
vidt over Fjeld og Vand!
lad glemmes mørke Dage,
bryd sønder alt det tunge,
lad dine Straaler unge
forny det hele Land!

Kom Sol, og kald til Live
de tusind skære Farver,
de morgenfriske Spirer,
de foraarslyse Skud!
Lad dem i Sol sig bade,
men ikke brændte knækkes,
lad dem til Livet vækkes,
men ogsaa springe ud!

— Kom Sol og træng igennem
mit Hjertes tunge Mørke,
og spred paany din Guldglans
vidtover Sjælen ind!
lad glemmes mørke Dage,
bryd sønder alt det tunge,
lad dine Straaler unge
forny mit hele Sind!

Kom Sol, og kald til Live
de tusind skære Længsler,
de morgenfriske Tanker,
de foraarslyse Haab!
Lad dem i Lys sig bade,
at *Livets* Lys de taaler;
giv dem ved dine Straaler
Sundheds og Sandheds Daab!

EFTER SANKT HANS

Sankt Hans er over. Nu tier
vel alle de Fugle derinde
i Skovens Dybhed, hvor Dronning Vaar
er død som et fagert Minde.

Stolt Maanen stiger derude
i Glans over Fjeldenes Rande;
dybt i dens skælvende Sølvbad staar
Fjordens drømmende Vande —

— Men fjernt, hvor Solen sænked
bag Fjeldet sin rødmende Pande,
stiger en Lyd i den stille Kveld,
en Hilsen fra Vaarens Lande —

Langsomt og klart den toner:
Gøgens vemodige Stemme,
— sidste Hilsen fra Sankte Hans —
den, som vi længst vil gemme.

Og gennem Taagerne skinner
højt oppe en eneste Stjerne,
— lyser til Hvile skøn Sankte Hans,
og dør saa — som Suk i det fjerne — —

TIL LØVSTAKKENS STJERNE

Motiv fra Bergen

I de lyse Nætter
er det tungt at tænke
paa, at Døden vil sig
over Livet sænke.

Naar vi føler hvert et
Drag, Naturen aander,
er det, at vor egen
Trang sig dybest vaander.

Og naar alt omkring os
vidner Evigheden,
føler vi, at aldrig
naar vort Hjerte Freden —

Altid maa vi inderst
inde opad hige
haabløst — haabløst mod et
Evighedens Rige.

I *Naturen* lever
Evighedens Kræfter,
dem, som smertefuldt vi
selv og længes efter —

Tomt det er at stunde
mod det store Øde!
og som dybest Afgrund
Dødens Blik at møde —

O, om ej vi stunded
mod saa stort et Øde —!
— Held dig, du, som frygtløs
Dødens Blik tør møde —!

FARVEL TIL BERGEN

Du kære, gamle Hansestad,
saa faar du da Farvel!
Hvor blev mig kær din Fjelderad,
din Fjord, din Vaag, din lyse Kveld,
din Fiskebrygges Liv.

Men dybest grubed i mit Sind
din Fortids Liv sig ind;
fra Håkons Hal, fra Taarnets Tind,
mig talte Harald, Magnus blind,
og Sigurds Kval og Strid.

— Nu pakket er min Rypesæk,
nu stævner jeg af By —
og fra „Kong Sverre“s vaade Dæk
jeg sender dig, i Morgengry,
min Tak og mit Farvel!

SOGNEFJORDEN

Tung af Aartusinders Taushed,
 streng i sin stivnede Styrke,
 hviler som grublende Guder
 Sognefjordsfjeldenes Gimle.

Som grublende Guder!
 I dunkle Drømmes Dybde
 dvæler de, overskuende;
 i stejle Storheds Styrke
 stiger de, Tiden kuende,
 fra Fjordens Favn, der drømmer — drømmer —
 derude — — — — —
 drømmer —

JOTUNHEIMEN

Fjernt mod Himlens Soldis stiger
underfulde Riger!
Bag de øde
Højfjeldsvidder
lyser de mig langt i Møde,
gyldentrøde,
hvor i Aftenskær de skinner:
Jotunheimens Tinder!

Ja, jeg ser dem! over hvide
Snefjeldstoppe glide
Solguldsstrømme
blødt i Følge,
Farver, skære, klare, ømme,
som i Drømme,
hvor et Hav af Guld beskinner
Jotunheimens Tinder!

Hvide Bræer ser jeg skinne
højt derinde,
alle Tider
dødsensstille.

Verdner fødes, Skæbner strider,
Sekler skrider,
men i evig Ro de finder
Jotunheimens Tinder.

PAA HØJFJELDET

Jeg kender mig igen! Hid gik min Længsel
mod Højfjeldsfreden!
hvor savnfyldt Uro, Tvivl og Angst med ét er
af Sindet gleden.

Hvor al min Længsel kan til Hvile søge
bag Snefjeldstinder,
og hvor hver Aften Solens Guld de hvide
Bræer beskiner.

Hvor mørke Fjeldvand stirrer mig i Møde
med dybe Blikke,
men hvor jeg véd, at Svig og Angst og Gaader
mig nager ikke.

Thi hvor Naturens Gaader er de største,
som Synet byder,
der tier Livets, og dets skarpe Stemmer
ej mere lyder.

I Fred man sænkes i Naturens Arme,
 mens Stjerner smile,
og Kvægets Bjælder fjernt i Fjeldet ringe
 til Aftenhvile.

Hvor Elvens Duren hist i Skaret nede
 blir ved at mane
vor Sjæl til trygt som den at vandre frejdig
 vor egen Bane.

Og Natten stiger taus og lys indover
 Højfjeldets Øde.
— Du saare Sjæl, som led og stred saalænge,
 — hold op at bløde!

OG VI VANDREDE VIDT OVER
STENEDE UR —

Og vi vandrede vidt over stenede Ur,
i den mægtige Højfjeldsnatur!
Vi hvilede ved Fos, vi vaded over Elv,
i Alt, i Alt vi fandt vort bedste Selv.

Vi kom til Gjendeboden — for en Fred, for en Luft,
for en Pejs, for en Fjeldørret-Duft!
For en Mennesketomhed, en Renheds Aand,
milevidt fra Kulturens Baand.

„Nej se dog“ nikked Gamlen, — „var det likt! det var to
kække Jenter, eg huser, min Tro!
Saa dere er gaaet ifra Tyin? alene? det var bra.
Og dere vil paa Piggen? Hejsa 'sa!

Han Gunnar skal indover Vatnet imorgen, til Glit,
til Kua vor, hu' brak ju Beina sit.
Saa har dere Skyds med Baaden saalangt, sku' eg tro,
— men eg kalder ved Gry, Klokka to.

Du Dansken, giv mig hit dine fillede Sko,
de trænger nok Saaler, maa eg tro.
Eg ska' stelle dem for dig i Kveld, eg, det er leit
at gaa barbeint i Fjeldet, eg veit.“

— „Ja, Leif, Tak skal du ha! I Bergen blev de syet
med bedste Begsøm, og saa nu, jo pyt,
paa fire Dage udslidt; det er anderledes her
end i Danmark, — vi har ingen Fjelde dér.“

— „Nej, men dere har *Gaarde* —! Her kom engang i Vaar
en Dansker — et Karlfolk; forstaar.
Han sa', at Far hans ejed *hundred* Tønder Agerland!
— eg undres, hva' det var for ein Mand!“

— Og Snakken gik, mens Gunnar, Sønnen, tørrede vort Tøj,
ved Pejsen, og Brita, lys og høj,
stegte den røde Ørret, og Leif, den gamle Mand,
flikkede mit Fodtøj i Stand. —

— Og vi roede over Gjendins smaragdgrønne Vand,
og vi gik over Beseggens Rand.
Den smalle, stejle Fjeldkam godt nittenhundred Fod
i Søens grønne Afgrund lodret stod.

Og vi vandred paany over vildene Ur,
 i den vældige Højfjeldsnatur!
 Vi badede i Fos, vi drak af hvide Elv,
 — i Alt, i Alt vi fandt vort bedste Selv.

I Sneen fandt vi Rentakker, og de friske Spor
 af Dyrene, som over Fjeldet for.
 Hvorfra de kom, hvorhen de gik, det vidste kun de selv,
 og saa du, du kogende Elv.

Der laa vi ved Kanten og lytted til din Larm,
 eller til din Hvisken, mild og dyb og varm.
 Jeg tror, der var noget ved din dobbelte Musik,
 der for altid i Blodet mig gik.

— Og en velsignet Taushed! — Et Venskab er et Slot,
 hvor To kan *tale* sammen, ondt og godt.
 Men hvor man kan *tie* i Timer, er Spiret paa Taarnet sat,
 — min kække, min kære Kamerat.

— I Dage højt paa Vandring, hvor væved I ej ind
 en Mindeflok lys i mit Sind! —
 Som et kølende Pust over brændende Kind
 er for Sindet Vindens Vift fra Højfjeldstind —.

PAA GALDHØPIGGEN

— — — Et Hav af snehvide Tinder
i sitrende Soldiamanter
dybt under mit Øje skinner,
i Evigheds store Stille.

De tusinde tindrende Tinder
stiger som stivnede Bølger,
og Skummet, som over dem rinder,
er Isbræers skinnende Arme.

Og Solen kaster derover
i Jubel et Væld af Straaler,
hvor grønligtskinnende sover
de hvide, vældige Bræer.

— Du Hav at snehvide Tinder
i sitrende Soldiamanter,
som under mit Øje skinner —!
— Giv mig din Fred, din Hvile!

NEDOVER

Saa gaar det ned, i Spring og Løb,
Hej, hop!
med end et Blik mod Piggens Top,
og mod Knut Voles Hytte op —
Farvel, Farvel, I kære!
nu maa det nedad bære!

Men Styggebræen er ej blid
i Dag!
Det frøs i Nat, og Brag paa Brag
hult buldrer for og bryder bag,
og Isens dybe Kløfter
gir uheldssvangre Løfter —

Paa Bunden skinner Isen grøn
og klar,
og Revner slaa's, som før ej var,
— men Olaf Vole er saa snar
en Fører til at lægge
sit Tov omkring os begge.

Den Gut, han randt jo højt mod Bræ
 af Rod;
 med Højfjeldsrén han blanded Blod,
 med Modermælk han inddrak Mod;
 han arved Fa'rens stærke
 Fjeldhøvdings-Adelsmærke.

Selv tar han Kløften med et Spring
 — og staar!
 Saa vi et Ryk i Stokken faar —
 han tar imod — vi over naar —
 Fast Fod nu! ingen Skælven!
 glider du: Styr i Elven.

Den syder vild og tung og graa
 af Sted
 dybt under Bræens bratte Skred.
 paa Dalens Bund og fører med
 fra Arilds fjerne Tider
 Alt, hvad fra Bræen skrider — —

Men vældig er dog, stolte Bræ,
 din Magt!
 Taus skinner klart din hvide Dragt
 imellem Isranunklers Pragt,
 blodrøde, blaaligthvide,
 langs grønne Sprækkers Side — — —

Saa naar vi over, — Bræens Tørn
er endt.

Vi staar mod bratte Nedgang vendt,
— Farvel, Farvel! saa er da endt
vor friske, frie Færden
i Isens hvide Verden!

— Og ned det gaar, i Spring og Løb,
Hej, hop!

Fletninger danser ned og op,
og Rypesækken, hop, hop, hop,
det gaar, — vi rutscher, glider,
helt lodret ned, til Tider — —

Længst Juvashyttens Tag dér højt
bag Bræ
forsvandt, men dybt bag Birketræ
vi øjner Spiterstulens Læ;
— i Ødet over Uren
vildt larmer Fosseduren.

Farvel da, Olaf, kække Gut,
og Ven!

Hils Juvashytten! o igen
ad Aare ses vi! Hils, min Ven,
deroppe! Alle Minder!

— Et Haandtryk — han forsvinder — — —

SOLNEDGANG OVER TONSAASEN

Se, Solen har sænket
sit smilende Øje
og vandret til Ende
sin dagslyse Gang —
saa stille den bøjer
mod Aasenes Rande
sin straalende Pande,
med Gyldenmors Hang.

Vidt, vidt den udspreder
sin mægtige Vifte
af strømmende Straaler
i voksende Væld — —
og favner dem, alle
de gravtunge Graner,
de tause Titaner,
som sukker mod Kveld.

Og over de store,
alvorlige Aaser,
dér luer snart Skæret
fra Solgudens Skjold —
men fagrest det funkler,
og gavmildest skænker,
hvor Glansen det sænker
mod *Tonsaasens Vold*.

Der rødmer de, alle
de Lyngblomster fine
og sænker de Klokker
mod Myrbundens Favn — —
saa stille de kimer
en Hilsen, den sidste,
til Solen — og briste
i Duggraad — i Savn — —

Men Tjernet, der ligger
og spejler dem alle,
og favner hver vingelet,
rosenrød Sky,
det ser imod Solen,
det blinker med Øjet,
og hvisker fornøjet:
„Snart gaar det mod Gry!“

Men Heiloen fløjter
 Godnat fra sin Tue,
 og gemmer sit Hoved
 i Dværgbirkens Skød;
 og alle de fine
 Smaablomster derhenne
 om Tjernet, opsende
 en Dufttaage sød.

Men Soløjet synker —
 og Dampene stiger
 og hyller i Sølvmor
 den Solnedgangsfest;
 — de véd, at naar snart de
 det Taagelin letter,
 Dronning Sommernat sætter
 sig højt til Gæst — —

— Nu mørkner de tause,
 alvorlige Aaser,
 til sorte de stiger
 fra Dalbundens Favn — —
 og hen over Tonsaasen
 Skærene briste — —
 eet endnu — det sidste
 fra Solgudens Bavn.

MJØSEN

Det blaaner over Mjøsen,
det sitrer over Vandet
i Varmedisens Taager,
som skælver over Landet.
Alt aander lydløst, dæmpet,
i Pust af Varmebølger,
og ingen Friskhed følger
med Vindens vage Gang.

Højt oppe glipper døsig
og søvnigt Solens Øje,
som om i Nattens Arme
den gerne gad sig bøje.
Med eet den fremad titter
bag Skyernes Gardiner:
se — Storhamars Ruiner
staar frem mod Aasens Ryg.

Og rask den aabner Øjet
og kaster Slørets Dække,
saa lyse, ømme Straaler
sig om Ruinen lægge.
De gamle Buer knejser
og spejler sig i Vandet —
hvad sér de — ak, ej andet
end bristende Ruin.

— Det mørkner over Mjøsen,
det bølger under Vandet
i Tordenluftens Hede,
som ruger over Landet — —
Alt aander lydløst, angstfuldt,
og hør —: det første Bulder
hen over Mjøsen ruller —
— Vi lander: Eidsvolds Grund!

AK, ER DET HØST —?

Mon Alt er visnet derhjemme
 paa alle de gamle Steder?
 mon Efteraarsgult beklæder
 mit vaarfagre Fædreland?
 Mon alle de bløde Farver
 er blegnet i gyldne Sommer,
 og aldrig, aldrig kommer
 at møde mit Syn igen —?

Ak, er det Høst, er det Høst, naar Gensynet eengang er inde!

Mon alle de unge Knopper
 er bristet for Solens Straaler,
 har drukket af Lysets Skaaler
 og foldet i Fryd sig ud!
 Mon over de blomstrende Enge,
 jeg altid elsked saa saare,
 forlængst er gaaet den haarde
 Le med sit Dødsensbud —?

Ak, er det Høst, er det Høst, naar Gensynet eengang er inde!

Mon, naar jeg vender tilbage,
stryger de kolde Vinde
over hvert Sommerminde,
som jeg for lidet nød?
O, mon de ej vil blusse
op i en Eftersommer,
naar jeg som fattig kommer,
inden den store Død —?

Ak, er det Høst, er det Høst, naar Gensynet eengang er inde!

— Mon alt er visnet derhjemme
paa alle de gamle Steder?
mon Efteraarsgult beklæder
min Ungdoms vaarfagre Land —?
Mon alle de bløde Farver
er blegnet i Livets Sommer,
naar eengang jeg atter kommer
i Land paa min Ungdoms Strand!

— Ak, er det Høst, er det Høst, naar Gensynet eengang er inde?

GENSYN

Ombord. Aften

Aldrig blir jeg dog træt af at tale med dig
nogen Stund, du mit dejlige Hav!
Du var med overalt, hvor jeg for over Fjeld,
og jeg vidste det, vidste det vel!

Og jeg hilste dig tryk, og jeg hilste dig taus,
da vi endelig mødtes igen!
Og du svarede mig med din hjemlige Klang,
som skal nynne min Dødssang engang.

Og du ved, at du ejer mig udelt, mit Hav,
thi hvem gav du vel Minder som mig?
Og du ved, at mit Hjerte med dit er i Pagt,
saa jeg altid maa føle din Magt.

Og jeg véd jo, at eengang, naar Haaret er graat,
og mit Hjerte i Livet har blødt,
vil jeg elske dig endnu, hvorhen jeg saa gaar,
med Glans fra min Ungdoms Aar —

— — Og nu ligger du dér, med dit blaadybe Blik,
og ser mig i Øjnene ind — —
medens Solguldet kysser dit vuggende Vand,
og Maagerne vende mod Land.

Og du giver mig nu, med din Troskab fra før,
af din dybe, din evige Fred,
saa jeg suger din Hvile, dit Havblik dybt ind
i mit evigt urolige Sind.

MORGENHILSEN OMBORD

—
Det blæser mig i Nakken —
den morgenfriske Kuling
staar med en havsalt Hilsen
omkring mig, hvor jeg gaar!
De hvide Bølgetoppe
mig smilende tilnikke,
— jeg tror, og tror dog ikke —:
det er det danske Hav!

De sover allesammen,
— aa, for de véd jo ikke,
hvad Havets Morgenhilsen
er for en Lykkedrik!
Hvad skatter de et skumfrisk,
et syngende Godmorgen,
naar Sprøjtet staar om Dækket
i Ansigtet ind!

De kender ikke Jublen
ved Havets dybe Stemme,
de fatter ej hver nye,
hver mindste Klang deri!
De hilser ej som Søstre
de friske Bølgetoppe,
de Maager smaa deroppe,
som sejler højt forbi — — —

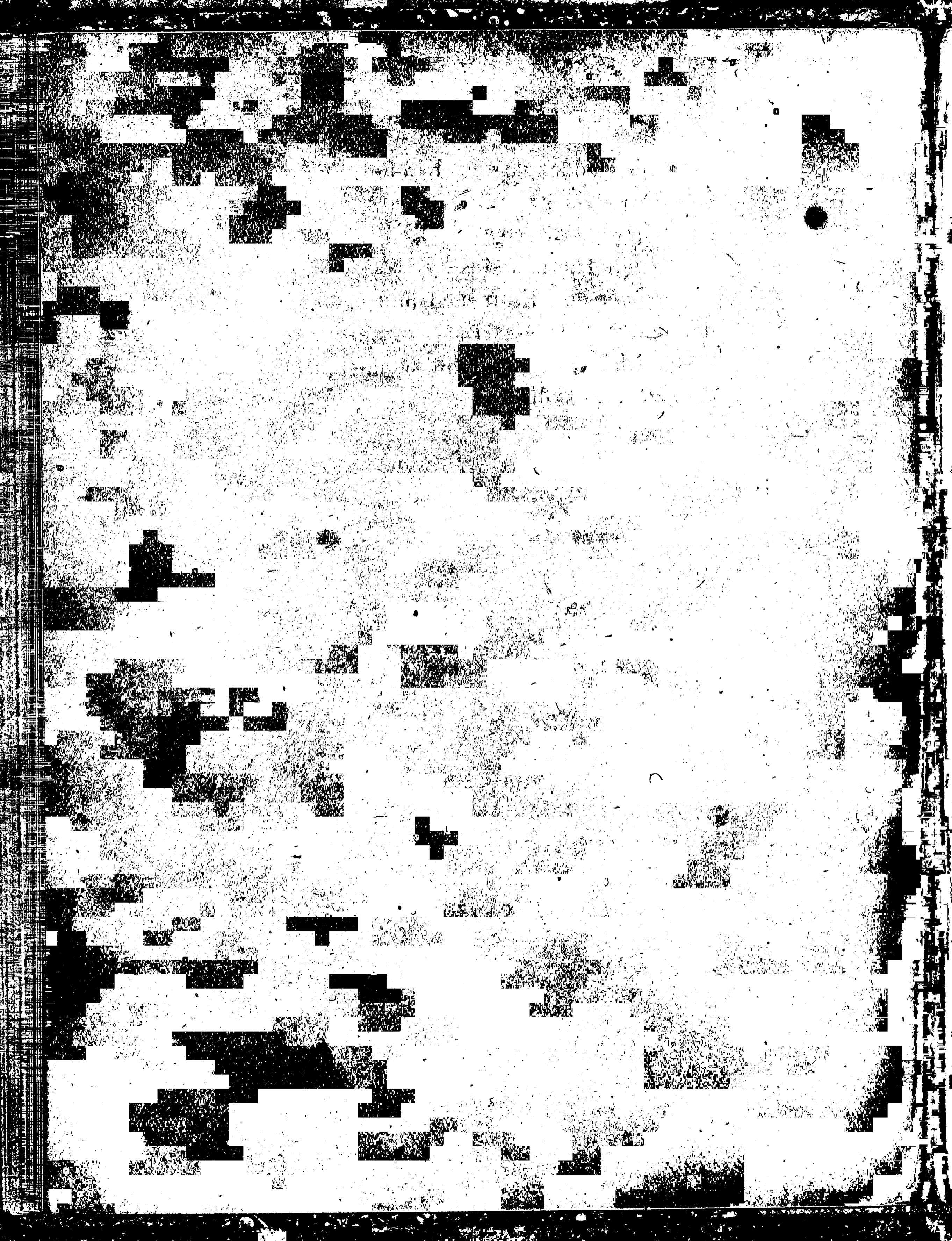
Og Kullen blaa sig hæver!
Jeg hilser dig, min dybblaa
trofaste, fjerne Genbo
fra Barndomshjemmets Strand!
Du var min Barnelængsel,
mod dig fløj tusind Tanker,
som tyst nu mod mig banker
frem bag din Bølgerand — —

HJEMME

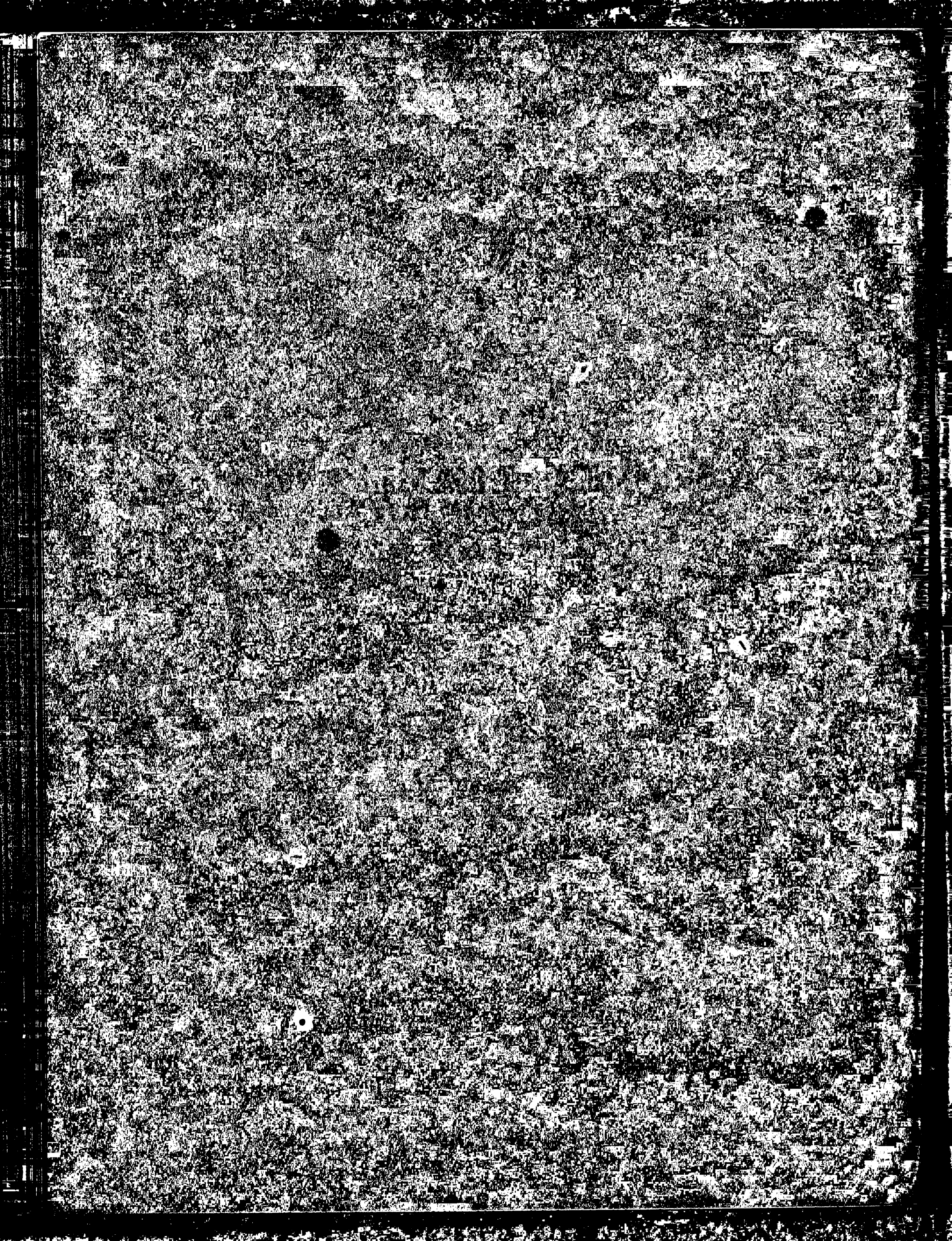
Imellem to aabne Arme
sejler jeg strygende ind:
Nordsjællands dæmrende Stribe
og Kullens bølgende Tind.
Jeg føler det Favntags Varme
i hver en Solstraales Spil, —
— jeg føler, at Hjemkomstglæden
nu jubler mit Hjerte til!

Jeg hilser dig, Kronborg, gamle,
prøvede Kæmpe i Nord!
du Skildvagt for stærke Kræfter,
der endnu i Danmark bor!
Du fryded mit Barneøje,
dig elsked mit Barnesind;
du er som en gammel Tale,
der voksed sig fast i mit Sind.

— — Jeg lodder de nye Kræfter,
som Fjeldlivet gav mit Sind,
jeg gemmer dets rige Styrke
dybt i mit Hjerte ind —
Jeg maaler den Kraft med min egen,
der fødtes af Havets Bad,
— men føler, de hører nu sammen,
de kan ikke skilles ad —

SØNDERJYLLAND

GUSTAV JOHANNSEN

ET FARVEL

29. Okt. 1901

Det suser i Danmarks Skove, — med dyb og skælvende Lyd
bæres imod os et Ekko fjernt dernede fra Syd.

Efteraarsstormen fælded saa mangen en stoltelig Eg —
een er segnet dernede, saa Veraab om Lande steg.

Det drysser i Danmarks Skove — og alt det faldende Løv
hvisker om Vaarens Virke, om frodig Vækst og om Støv.
Een er segnet dernede — han var som den friske Vaar,
og af hans Livsdags Virke høstmodne Frugter staar.

Det sukker i Danmarks Skove fra Gurre til Sliens Bred,
for ham, som stille dernede er draget saa langt af Led.
Viden om Lande vajer Korsbannermærket paa halv,
stille det hejstes med Hjerter, der brændte, og Hænder,
der skjalv — — —

Det sused hen over Landet en sildig Oktoberkvæld,
 det Bud, at Gustav Johannsen havde sagt Livet Farvel.
 Og hvor det kom, blev der stille, og hver en Tale blev tyst,
 — det var, som sprang der paa een Gang Blod frem af
 Danmarks Bryst.

Han trænger ej Ros, — han havde sin Hæder i bedre Gem,
 vi bringer kun Hjertets tause Tak til hans Baare frem.
 Vi véd kun det store, ene, om ham og hans Kampens Dag —:
 aldrig gik Gustav Johannsen træt for den danske Sag.

Nu rødmer de sidste Blomster af Høstens brogede Flor,
 mens Efteraarsgult vemodigt bedækker den danske Jord;
 de bøjer sig dybt og stille, inden de blomstrer af,
 hvor alle de skønneste samles: paa Gustav Johannsens Grav —

Det suser i Danmarks Skove — med sælsom højtidsfuld Lyd
 høres de Klokker at ringe dybt dernede fra Syd —
 Afsked de kimer, men *kalder* vidt over Slesvigs Jord —:
 Een er segnet hernede, men Mange vil træde hans Spor!

Vort Hjertes Farvel vi bringer, fra Gurre til Sliens Bred,
 til dig, som stille dernede er draget saa langt af Led — —
 en Tak, som samlet skal stige engang paa Frihedens Dag,
 til dig, som aldrig, aldrig gik træt for den danske Sag!

GUSTAV JOHANNSEN—J. JESSEN

— Ved Studenterforeningens Mindefest

Mel.: Paaskeklokken kimed mildt

Stille vil, med simple Ord,
vi i denne Kveld
bringe dig vort Hjertes
vemodige Farvel!

Ej med Ros, ej med Bram, som saa lidt formaar,
kun med Tak for Trofastheden gennem lange Aar!

Du, som med saa frejdigt Sind
i de tunge Kaar
gav din Kraft, din Varme
for Sønderjyllands Saar,

Tak til dig for din Strid, gode, danske Mand,
Tak for hvad du virked for vort gamle Grænseland!

Tak til dig, du som nu er
falden paa din Post,
at Du aldrig svigted
trods bitter Slud og Frost!

Uvejrskaar sammen slog om dit Hoved tit,
altid, altid løfted du det imod Lyset frit!

Retfærd var dit første Krav,

selv du forrest stod!

Mange andre vækked

du ved dit friske Mod!

Tro og Haab var dit Skjold! Kærlighed din Magt!

Tak for Livet, du har givet, — faldne Grænsevagt!

Een er segnet — vist vi véd,

at vort Tab er stort!

Men en anden møder,

hvor Døden tomt har gjort!

Derfor skal vort Farvel ende stærkt som faa

i et Velkomstbud til ham, der nu vil forrest gaa!

Hil dig Du, som støt og stærk

træder i hans Sted!

Løfte vil du Arven

fra ham, som nu fik Fred!

Tak til dig for din Strid indtil denne Dag!

Tak for hvert et Fremtidsslag for Sønderjyllands Sag!

Eengang blive vil mod Syd

Himlen atter blaa!

Thi for Danmarks Ære

vi end er nok at slaa!

Slutter Kreds og staar fast, alle danske Mænd!

Gud han raader, naar vi fange Sejer igen!

NATTERGAL LIDEN

— *Hilsen til Sønderjyderne*

De sidste Aftenskær blegnede brat,
og Dagen hun sløred sin Pande;
men Skyernes straalende Rande
har Guldbræmmen om den sat.

Det er Juni-Nat.

Saa sænker den store Stilhed
sig over det gamle Land.
Men dæmpede Fugle-Stemmers Klang
i Natten fornemmes kan —
fra Dagens hastende Gang.

Blandt Fuglene smaa i Buske,
er een med saa varm en Røst:

Nattergal liden! I dig vi fandt
Sang fra vort eget Bryst!

Sang, som af Hjerteblood randt.

Kærlighedens og Mindets
 Sanger blandt Fugle smaa.
 Du har Toner, som altid vil
 Danske til Hjertet gaa,
 Du, i din Kofte graa.

Paa Haabets Himmel blegnede brat
 saa mangt et Skær dernede,
 hvor voldelig joges af Rede
 Sprogets signede Fugl,
 — deres bedste Skat.

Den tynger, den Nattens Stilhed,
 over det mørknede Land.
 Men stærke, dæmpede Stemmers Lyd
 i Natten fornemmes kan,
 — Toner fra Syd.

Du Nattergal liden! Din Sang har Ord
 Mand og Kvinde imellem,
 dernede, hvor Længslen bor.
 Thi Ingen som Sønderjyden
 sin Livssags Sprog i din Stemme fandt —:
Sang, som fra Hjertesaar randt.

Naar andre Fugle i Skovens Bo
til bliden Hvile sig gange,
lyder i Natten klart og fro
svulmende Kærlighedssange
over de danske Vange.

Dit Bo du tjæler ved Furesø,
men ogsaa ved Sliens Bred;
de samme Toner det samme Folk
gav du at frydes ved.
Men Tekst er til Toner.

Teksten er *Minder*. Om svunden Tid,
om Volmer og Tove —
Minder om *Troskab* og Hjerters Glød
i Danmarks Skove.

Nattergal liden! Du værne, at ej
Minderne sove!
din Sang skal vogte dem, friskt og rent,
som Havets Vove.

Stemmer mod Syd! I værne, at ej
Minderne sove!
Holde jer vaagne og værne jer Skat,
som Sang i Skove! .

Nattergal liden i Kofte graa,
 Natten hun vied din Sang.
 Naar andre tier, lyder den klart
 over den danske Vang.

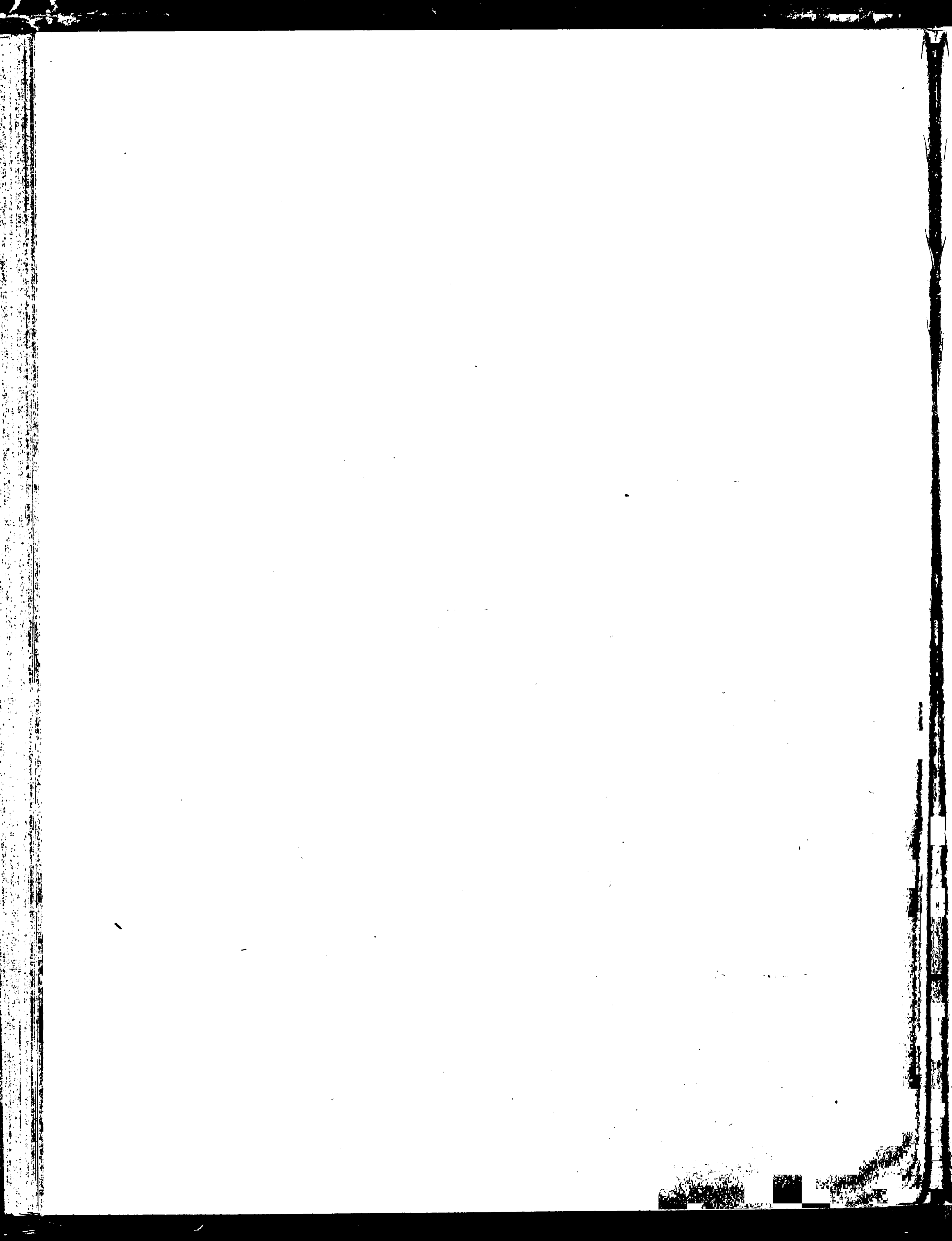
Sønderjyde i Kofte graa!
 Nattergals Kaar du ejer.
 Den danske Trofasthed vokser i Nød —
 — den bære dig frem til Sejer!

Lad dem da lære af dig din Kunst,
 Nattergal liden!
Sang i Natten! og vaagen Røst
 i Mørketiden.

Lad dem bestaa under Sangens Væld
 Troskabs-Prøve.
 Saa vil de se, under Morgengry,
 Retfærd øve.

Ja, lad dem lære af dig din Kraft,
 Nattergal liden:
Sang i Natten! — Saa kommer der og
 Lysning siden!

FLYGTNINGENS SANGE

I

HJEM, HVOR ER HJEM —

Hjem, hvor er hjem?
Dér, hvor Bøgene suse,
og Droslen Mundharpen slaar,
dér, hvor i Kløverenge
Alfedansene gaar —
dér, hvor i Aftenstunde
Sangen lyder i Lunde,
medens de Bølgemunde
nynnende Takten slaar.

Hjem — hvor er hjem?
Fjernt, hvor Maagerne stryge
ind over Klitters Rand,
og hvor i Solguld ligger
badet min Ungdoms Land —
hvor, som et Hav af Minder
Bølgerne Vejen finder,
medens de stille rinder
op mod det lyse Sand.

Hjem — nu vil jeg hjem!
Giv mig det Alt tilbage,
hvad der engang var mit,
og lad mig skælvende glemme
Alt, hvad jeg før har lidt!
Lad atter Solen rinde
op over hvert et Minde —
Giv, at jeg hjem maa finde
til, hvad der Alt var mit — —

— — Hjem — hvor er hjem —?
Ikke, hvor Bøge suse
og Fuglen synger om Liv,
ikke, hvor Sorgen skar mig
sønder med blodig Kniv — —
Hjem er, hvor Mørket suser
Hjem er, hvor *Freden* huser,
Fred er, hvor Dødsleen suser
over de hvide Haar — —

II

VEL JEG VÉD, AT VERDEN —

Vel jeg véd, at Verden
gaar sin gamle Gænge.
Ingen ser jo Skyen
for min Himmel hænge.

Tungt det er til Taarers
tause Trøst at trænge —
men kun magtløs mærke
Savnets Sugens stænge.

Fjernt herfra er Fortids
Sol og Blomsterenge.
For min Fremtids Saga
saaret Syn vil stænge — —

III

BUNDEN LIGGER MIN SMERTE

Bunden ligger min Smerte
dybt i et Hav af Længsel.
Thi did, hvor Sol over Hjemmet staar,
jeg aldrig naar.

Du fremmede Kyst, du aabned
for Flygtningens Kval dine Arme.
Men ingen Steder jeg helet faar
mit Hjertes Saar.

Og tit, naar mit Sind er taaget,
og Billeder kommer og svinder,
jeg synes, jeg er paa Vejen hjem
og skal naa frem.

Jeg gaar over store Have.
Hun fører mig tyst ved Haanden — —
Men flyr for Dagen den Nat saa sort.
hun svinder bort.

Saa vaagner jeg op alene.
Og ensom kan jeg ej vandre.
— Det tunge Savn og den kolde Kveld
har hugget mit Haab ihjel — —

IV

MOD AFTEN RINGE DE KLOKKER SMAA

Mod Aften ringe de Klokker smaa,
 hjem — hjem —
 og kaldende fjernt mit Øre naa —
 kom — kom!

Saa tyst de hen gennem Luften gaa —
 hjem — hjem!
 hvor kommer de fra? fra Himlens Blaa?
 kom — kom —!

Men hvor er mit Hjem, I Klokker smaa?
 Hjem — Hjem?
 Borte —? Jeg kan det jo ej forstaa!
 kom — kom —!

Der ligger et Land i Søens Blaa —
 hjem, hjem!
 men evigt lukket med Dødens Slaa — —
 — — kom — kom!

De kalder mig, alle de Klokker smaa,
hjem, hjem!
de vinker og nikker, de Blomster blaa:
kom! kom!

— Ja, nu vil jeg hjem, I Klokker smaa,
hjem, hjem!

— — aa, hvad er det? Gennem Luften graa
dumpe Toner imod mig gaa —

— — ser I den sorte Kiste —!

Var det ej det, jeg vidste —:

Gravklokker var det, jeg hørte — — —

LANGT, LANGT BORTE SER JEG TO
ØJNE GRAA —

Langt — langt borte ser jeg to Øjne graa
bundne i havdyb Længsel stirrende mod mig staa —
bag dem i Lyset skinner to Barneøjne blaa;
begge de Øjenpar véd jeg, jeg aldrig, aldrig skal naa!

Dybt — dybt drages jeg mod dem hver søvnløs Stund,
véd jo, at heller ikke de faa Fred eller Blund;
saa maa vi vaage sammen — men dybt i mit Hjertes Bund
skriger det vildt af Længsel efter den Mødestund!

Langt — langt borte ser jeg saa lyst et Land!
Se, hvor det skinner i Sollys bagved den grønblaa Strand!
Dér var det eengang min Lykke og alt mit Livseje laa —
— hjem til det Land skal jeg aldrig, aldrig i Livet naa —

Aa, her er tomt og øde her i det fremmede Land!
Intet er der til Skygge over mit Hjertes Brand!
Klokker og Øjne kalder — og i mit Hjertes Bund
skælver det dybt af Længsel efter den Hjemfartsstund!

Og nu vil jeg hjem!

Aa, nu vil jeg hjem —!

SEPTEMBER

Det er Vinhøstens Tid. Det vælder
med Druer frem over Jord.

Gule og grønne med Dugdragt paa,
lysende hvide og sortnende blaa,
— og Solen kysser derpaa!

Koner og Drengene plukker
lystigt, med Kurv paa Ryg.
De brogede Dragter, de røde Sjal
luer bag grønne Vinløvssal,
— og Solen kysser derpaa.

Og Søen ligger derude
klar med sit lyse Blik.
Hvor fik du vel, Genfersø, fra, den Glans
i dit Smil og i dine Bjerges Krans,
naar Solen kysser derpaa!

— Men hjemme er det September!
Luften er frydefuld høj,
og der er en Klarhed, et sjælfuldt Skær
i Farvernes rige Efteraarshær,
mens Solen kysser derpaa!

Det er Sild-Fiskets Tid. Det spræller
med Sild langs den hele Kyst.
Trinde og hvide, glinsende blaa
fylder de Garnene, store og smaa,
— og Solen kysser derpaa!

Koner og Drengene bøder
troligt Vaaddenes Brist.
De lappede Bukser, de blege Sjal
langs Stejlebakkens fattige Val —
— aa Sol, ja kys du derpaa!

Og Havet ligger der, stille
og stort med sit dybe Blik.
„Hvor fik du vel, Hav, den evige Magt
i dit Smil, i din Sang, i hvad Alt du fik sagt,
— naar Solen kysser derpaa?“

De spurgte dig om det saa ofte,
de Digtere store og smaa.
Jeg spørger dig ikke, der trænges ej Ord
mellem dig og mig, et Barn og dets Mor,
— naar Solen kysser derpaa.

Det er Danmarks, mit Hjemlands Hjerte,
som slaar i dit Bølgebryst.
Du er *Hav*, for mig er din Favn ikke gold,
det er Nordens Sol — som de siger, er kold —
den Sol, der kysser derpaa.

Og jeg fatter langtbedre din fattige
Kyst med de Fiskere graa,
end Sydens Vinhøst, dens Væld og Flor, —
den er mig for rig, den er ikke min Mor,
— selv om Solen kysser derpaa.

LANGT AF LED

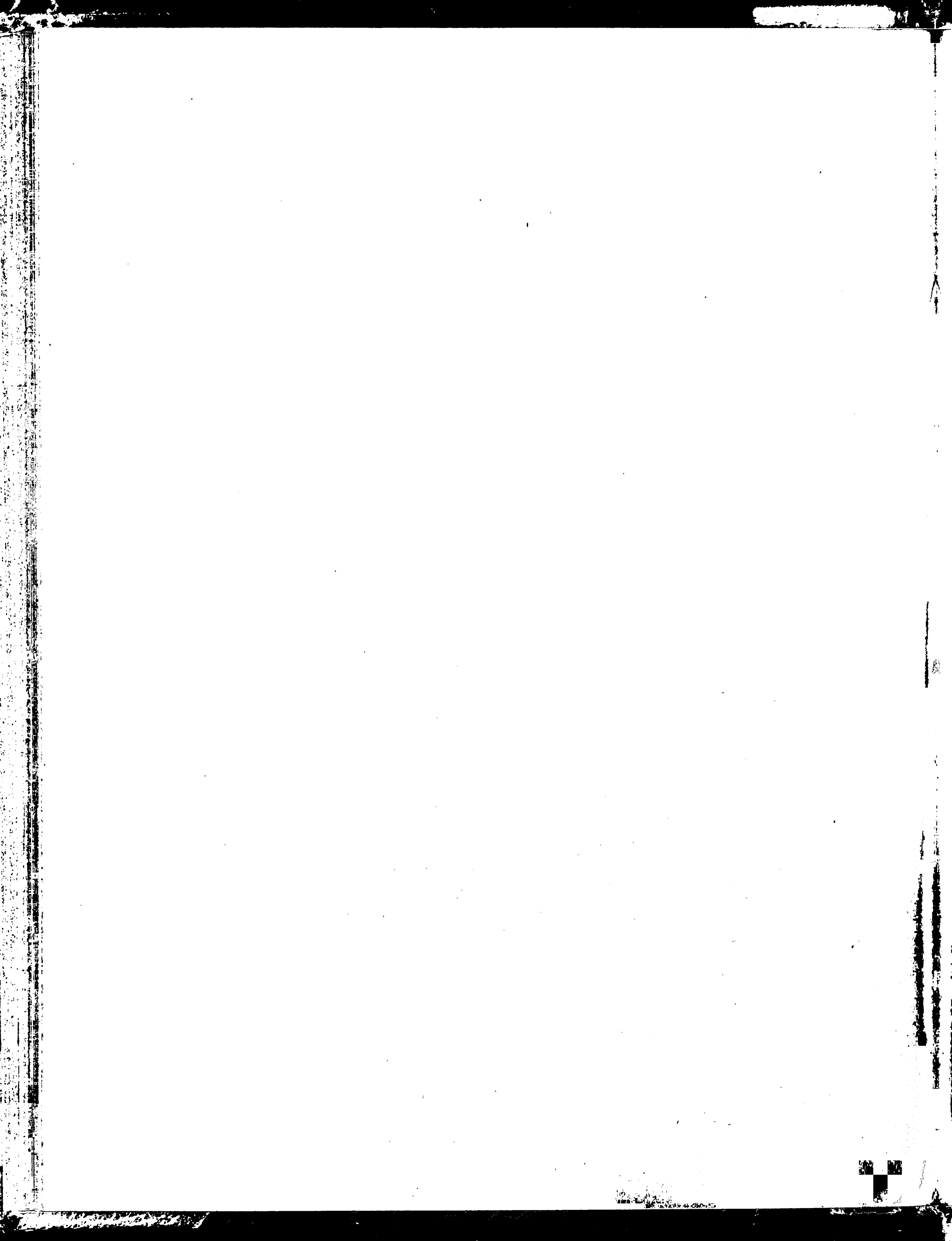
(1902)

Jeg drømmer mig ofte hjemme
mod Nord, hvor Skovene suse,
hvor gode Ord er til Huse,
og Barnesmil mod mig gaar — —

Dér blæser saa milde Vinde,
der hvisker mig hjemlig Tale,
o, dér er Skovene svale
og Engen et Blomsterhav —

Her svæver Højalpernes Ørne
med Sus over sorte Skove —
— Ak, flyv Fugl, flyv, over Furesøens Vove!
her synes mig Natten saa sort — —!

ARMENISKE DIGTE

I

FORAARET
EMIGRANTENS SANG

Lette Morgenbrise, hvor du vifter stille
og hvor blødt du kysser Blomstens Øjne milde!
— Men du, lette Brise, er ikke mit Fædrelands!
flygt! leg fjernt fra mit Hjerte, mit Sind, min Sans!

Og du Fugl, du lille, som i Løvet gynger!
Skovens Alfer lytter, naar din Sang du synger.
— Men du Fugl, du lille, er ikke mit Fædrelands!
flygt! syng fjernt fra mit Hjerte, mit Sind, min Sans!

O, jeg véd en Flod, som tungt og trist henglider;
kun forbi Ruiner langsomt frem den strider.
Ak, du Flod, du tunge! Du er jo mit knuste Lands!
Bliv! Du ene ejer mit Hjerte, mit Sind, min Sans!

Og jeg hører fjernt mit Hjemlands Nattergale
sorgfuldt i Cypressens mørke Grene tale.
O, du skjulte Sanger, du er jo mit Fædrelands!
Bliv! flyv aldrig bort fra mit Hjerte, mit Sind, min Sans!

Flod, som langs Ruiner glider frem bedrøvet,
og du Nattens Sanger, og du Sus i Løvet!

Ak, I er Armeniens Vaande! I er mit Lands
kvalte Skrig! I ejer mit Hjerte, mit Sind, min Sans!

II

MODER ARMENIENS SORG

*En Kvindeskikkelse sidder bøjet mellem nedstyrte
Ruiner, med Hovedet støttet til Haanden, Blikket
søgende ud i Rummet*

„Mine Børn, mit Hjertes Kære, flakker i Verden vide,
hvor kan de høre min Stemme, hvor kan de føle min Kvide?
Hvor skal jeg vende min Kalden, for at de alle kan høre?
Kom, mine Børn, mine Kære! laaner jer Moder Øre!

De Tider er rundne saa lange, jeg hørte ikke jer Stemme;
Tusinder er døde, og Fjender har i deres Boliger hjemme!
Min Graad er bitter som Døden, og ingen mit Skrig vil høre —
Kom, mine Børn i det fjerne! laaner jer Moder Øre!

Mit Blod er stivnet af Rædsler, mit Hjerte er krympet
af Kvaler,
mit Ansigt igennem Aarhundreder kun om Forfølgelser taler.
Kun Døden ser jeg i Møde, kun den vil min Klage høre!
Kom, mine Børn, mine Hjemløse! laaner jer Moder Øre!

Du Hyrde, som flakker i Dale, hvor Blod nu for
Rigdomme flyder,
stille klinger din Stemme, sørgmodigt din Sang genlyder.
Kom, lad os sammen begræde dem, som ej mer kan os høre!
Og lad os kalde saa højt, at de Hjemløse laaner mig Øre!

Men du, Fredens jagede Fugl i Armeniens Dale:
hvide Stork, flyv bort! flyv fjernt, at din Flugt kan tale!
Bring til de flygtende Bud! lad mit dybe Nødskrig
dem høre —:
Kom, mine Børn, mine Hjemløse! laaner jer Moder Øre!“

III
 BRYLLUPSSANGE
 BRUDSTYKKER

*Sang af Gæsterne i Brudgomshuset, medens „Kongen“,
 3: Brudgommen, iføres Bryllupskjortelen*

Fra Bjergenes Høje er den glødende Sol staaet op
 over os.

Hos de andre varmer den kun paa Taget,
 men hos os den træder paa gyldne Fødder
 ind ad Døren.

Samler eder alle! kom og søm
 Kongens Kjortel!

Tag Maanen til For og Solen til Stof,
 men tag til hans Ærmers Knapper
 de Stjerner smaa deroppe!

*Vekselsang efter Paaklædningsceremonien, af unge
 Mænd og Kvinder, dansende med Tamburiner, strø-
 ende Roser og stænkende Rosenvand*

„Konge, hvad kan jeg sammenligne med dig?
 Med hvad kan jeg ligne din lyse Ungdom?”

„Med „Broderblodet“, som rød udspringer;
 gid din Ungdom maa udspringe som den.“

„Konge, hvad kan jeg sammenligne — — —

„Med Liljens Bæger, som folder sig ud;
gid din Ungdom maa udfolde sig som den.“

„Med Balsamblomsten, som vælder frem;
gid din Ungdom maa fremvælde som den.“

„Du vender dit Ansigt mod Morgenrøden,
klædt i grønt og i rødt.
Bliv lykkelig med den lille Dronning!
Og gid Gud altid bevare din Pande ren!“

„Du vender dit Ansigt mod St. Nichan-Kilden,*)
med Ansigtet gladere end en Engels!
Bliv lykkelig med den lille Dronning!
Og gid Gud altid bevare din Pande ren.

„Du vender dit Ansigt mod det hellige Ararat,
og du rødmer som et Æble for Solen — —
Bliv lykkelig med den lille Dronning!
Og gid Gud altid bevare din Pande ren!

*) Brudgommen skal vende sig mod alle de omliggende Klostre.

*Sang af Kvinderne i Brudehuset, naar
den unge Pige er iført sin Bryllupsdragt*

„Unge Pige, du er klædt i rødt,
løft din lille, røde Kjole op!
Gaa, og stands igen, med korte Skridt!
lad os se dig, slank og ung og fin!

Lille Dronning, hvide Diamant!
Dit Bryst er lig en Frugthave, du selv et Dadeltræ,
hvor Dadlerne modnes under dit Hjertes Sol.
Paa dets Grene, som er af det skinnende Guld,
tager Nattergalen Sæde,
mellem Blade, der ligner Roser.
Jeg véd én, som gerne vilde eje dit Bryst,
og plukke Dadlerne af dets Grene!“

Kvinderne:

Sang ved Brudens Bortdragen fra det fædrende Hus

„— — — Lavinen kommer fra Dilif-Bjerget,
den bortfører vor lille Maane — —
Aftenklokkerne har ringet,
man har sat hendes Fod i Stigbøjlen,
og hendes Moder græder ved at se hende drage
bort —!“

Bruden:

Jeg vil ikke bort, Moder! Jeg vil ikke bort herfra!

Man tager mig herfra med Magt!

— Lille Moder, ønsk, at den Mælk, hvormed du
har næret mig,

maa bringe mig Lykke!

Lille Fader, ønsk, at det Brød, du har givet mig,

maa bringe mig Lykke!

Skælv ikke af Sorg, mit Hjems Dørtærskel,

det er mig, der maa skælve!

Ryst ikke under mig, Jord,

det er mig, der maa ryste!

Bøj dig ikke, lille Træ, ved min Side,

det er mig, der maa bøje mig!

Fald ikke, lille Blad, til Jorden,

det er mig, der maa falde!

— Straal ikke over mig, Stjerne,

det er mig, der maa straale,

løft dig ikke, Maane,

det er mig, der nu begynder mit Liv —!

Græd ikke, lille Moder,

det er mig, der dog maa græde — —!“

*Sang af Gæsterne i Bryllupshuset, naar efter
Nattens Dans og Fest Solens Komme hilses*

„Lader os hilse Morgenrøden,
og hilse Guds hellige Moder,
for at hun giver Dronningen et langt Liv!
Lader os hilse den hellige Gregor, vor Oplyser,
for at han giver Kongen et langt Liv!
— Vi hilser eder, alle I indbudne, vi hilser eder Alle!
Vi hilser hver én, som kom til Stede!
Lader os alle hilse Solen,
for at den giver et langt Liv til Kongen og til
Dronningen!“

IV

KÆRLIGHEDSSANGE

BRUDSTYKKER

Mit Hjerte er et Barn, som græder;
 jeg søger at adsprede det ved at give det Sukkergodt;
 det græder hele Dagen
 og forlanger at se dig.

Hvad skal jeg gøre for at berolige det?
 Jeg viser mine Øjne alt smukt i Verden;
 hvad skal jeg gøre: de vil kun se *dig*.
 Min lille Elskede, hvis du forlanger mit Liv,
 siger jeg ikke nej,
 jeg giver dig det;
 men jeg er bange, du skal forlange mine Øjne —:
 hvordan skulde jeg kunne leve uden at se dig?

Jeg vil ikke røbe min Længsel for Solen,
 jeg er bange, den saa mister sit Lys.
 Jeg vil røbe min Længsel kun for Maanen deroppe,
 som hver Maaned fødes paa ny.

Naar Falken er tørstig,
 griber den sit Bytte
 og vederkvæger sig dermed.
 Den Yngling, som elsker,
 kysser sin Elskede
 og vederkvæger sin Tørst.
 Men naar jeg hos min Elskede
 har taget et Kys,
 lider jeg endmere af Tørst!
 Min Kærlighed har lært mig
 at fatte og forstaa
 Sandet, som i Sommerheden brænder,
 og som Dagen igennem
 ser imod Himlen
 med Bøn om en lille Draabe Regn.
 — Ja, som Sandet, der brænder,
 stirrer jeg efter dig
 og trygler dig at slukke min Tørst — — —

Den unge Emigrants Sang

Min blide, min Elskede! jeg hilser dig med Taarer!
 Se, jeg drager bort fra vor By.
 Kom og lad mig kysse dine Øjnes Stjerner,
 at mit Hjertes Hjemvé i det fjerne maa lindres.

Gid jeg maa segne og dø, om nogensinde
jeg elsker en anden end dig.
Eller om jeg kølnes for din Kærlighed og glemmer
Mindet om dit blide, lille Kys.

Hvad Værd har mig Livet nu, da jeg skal leve
det ensomt, berøvet min Skat!
— O, vi skulde blive, skulde blive hos hinanden!
Livet er saa bittert uden dig!

O, vi skulde leve hos hinanden, mine Øjne!
mit Livs Lys! sig det, at vi skulde —!
I Bjergenes Ly! o min Stjerne herhjemme,
sig det! og læg til mine Læber dine Øjne —!

V

MIN LILLE MODER

Hvem nærrede mit spæde Liv
 med sit Brysts søde Honning?
 Hvem tog mig med Sang i sine Arme
 og gav mig Søvnens Fred —?
 Hvem dækkede mit Ansigt med Rosens
 bløde Blomsterblade — — —

Min lille Moder.

Hvem vaagede ved min Vugge
 over min uskyldige Barnesøvn,
 og græd Kærlighedens milde
 Modertaarer?

Min lille Moder.

Naar jeg var syg,
 og naar jeg græd af Smerte,
 hvem tørrede mine Øjne
 og mildnede mine Smerter?
 Hvem skælvede af Frygt for mit Liv?

Min lille Moder.

Hvem kom løbende, naar jeg faldt,
 kyssede Stedet, der gjorde ondt
 og fortalte mig Historier for at trøste mig?

Min lille Moder.

Hvem lærte min Barnemund at bede,
 hvem gav min unge Sjæl Trang mod Godhedens Kilde,
 mod et klogt og retfærdigt Liv?

Min lille Moder.

Og kan jeg glemme dig nogensinde,
 min Sjæl, min lille Moder,
 du, som har elsket og plejet mig,
 under mange Lidelser,
 under utrættelig Møje!

Min lille Moder!

O, aldrig kunde jeg vel blive
 en saadan Uværdig!
 Og du, o Gud, bevar hende for mig,
 giv hende et langt Liv,
 at jeg engang maa kunne gengælde,
 o Moder,
 dine talløse Ofre!

Min lille Moder!

Og naar du bliver en gammel Kvinde,
og naar Solen lyser over dine hvide Haar,
da være min stærke Arm din Støtte,
da være min Kraft din Lindring,
min lille Moder!

Men naar Øjeblikket kommer,
da du bøjer dit Hoved mod Døden,
da vaager jeg ved din Hovedpude,
og med mit Hjertes varme Taarer
væder jeg dine Hænder — —
og siger dig Farvel —
min lille Moder —!

HVEM SØGER DU, MIN BLIDE MODER?

DEN DØENDE HELTS AFSKED

Hvem søger du, min blide Moder?

Kom! nærm dig uden Skælven til din Søn;
Betragt uden Taarer, ja uden bitre Taarer
de mange, dybe Saar i hans Bryst.

Blodet rinder, rinder langsomt,
men dine Taarer, o Moder,
lad dem ikke rinde!

Lad Tyrkernes Mødre græde — men du!
bring det glade Budskab*) til Zeytun!**)

Som fordum du i min Vugge
gav mig Barnets blide Hvile
med Kærtegn af din ømme Haand
og syngende som en Engel,
— sted nu, o Moder,
dit Barn til den sidste Hvile,
til Hvile i Jorden,
i den blodbedækkede Jord,

og du,

bring det glade Budskab til Zeytun!

*) Sejer over Tyrkerne,

***) Zeytun ☉: en stor Bjerglandsby i Tauriskæden: som en Ørnerede ligger den paa Skraaningen af det 10,000 Fod høje Mont Berid, hvis Bestigning er overordentlig farefuld. Befolkningens vilde Styrke, Mod og Dødsforagt er kendt viden om i Østen.

„Det er for eder, Armeniere,
 at min Nyfødtes Livssol skinner,
 og vil bringe eder sit Lys!“

Saaledes sang du, Moder,
 siddende ved min Vugge.

— — Nu er Solen slukket.

Som vilde Drager brølede Fjenderne
 og kastede sig over os svage.
 O, Fædreland! grib dine Vaaben!
 for dig alene brænder vore Hjerter!
 for dig har vi farvet vore Klæder i Blod!

Og vore Fædres Ben har rørt sig under Jorden
 for at tilraabe os at gaa frem!

Den er ikke slukket,

den er ikke slukket,

Ilden i den armeniske Sjæl!

Med Sang og med Glæde gik talløse Ofre

i Døden! Hævnen blev øvet

i Bølger af Blod.

Og Mont Massis*) har smilet, Moder!

men du,

bring det glade Budskab til Zeytun!

*) Ararat.

Jeg giver dig mit sidste Kys,
min lille Moder, min Moder!
Bring det til min Elskede!
For sidste Gang kysser jeg vor Jordbund,
den Jord,
i hvis mørke Favn jeg nu stiger ned.
Plant et Kors, o Moder,
over min sidste Vugge!

Og du — —

bring det glade Budskab til Zeytun!

VII
FRIHEDEN

Fra den Dag, da den gode Gud værdigedes at indblæse Livets Aande i mig og give mig af sin Sjæl, udstrakte jeg, et Barn uden Ord, mine to Hænder, og med mine svage Arme omfavnede jeg Friheden.

Om Natten græd jeg uophørligt og i Uro, bundet fast i min Vugge; jeg forstyrrede min Moders Søvn. Først, da hun befriede mine sammenbundne Arme, blev jeg rolig. Fra det Øjeblik aflagde jeg det Løfte: at elske Friheden.

Min Tunges Lænker brast, og mine Forældre frydedes over min Stemmes Lyd. Men det første Ord, jeg talte, var ikke Fader, heller ikke Moder, heller ikke noget andet lignende. Frihed! var Ordet, der først fandt Vej til min Barnemund.

„Frihed!“ raabte Skæbnen til mig fra Himlen; „Jeg indskriver dig, armeniske Barn, fra denne Dag til Kamp for Friheden! Din Vej skal blive tornet, mange er Farerne, der venter dig; ti denne Verden er for trang for dem, som elsker Friheden!“ —

— Frihed! jeg svigter dig ikke! Naar Krigens Rædsler og Krudtets Ild falder over mit Hoved, naar Fjenden med sin blinkende Morderkniv lister sig over mig, — indtil Døden, indtil Galgen, ja, bundet til Skampælen raaber og gentager jeg uden Ophør:

Frihed!

VIII
ARAX'S*) GRAAD

Jeg flakker ene langs med Moder Arax's øde Bredder,
søgende Fredens Billede i dens Vande.

Men de skvulper sørgmodigt, uroligt mod Kanten og
flygter grædende.

„Arax, hvorfor danser du ikke din glade Runddans med
Fiskene? — Arax, hvorfor er du i Sorg som jeg?
Hvorfor strømmer Taarerne fra dine stolte Øjne? Hvor-
for iler du flygtende forbi dine før saa blomster-
smykkede Bredder?

Arax, din Barndom er kort, tidsnok naar du til Havet.
Giv dig Tid og flyd langsomt og i glade Bugter
ud mod det fjerne.

Lad Piletræet dyppe sine grønne Kviste i dine Vande,
lad Bladene drikke din Kølighed, naar Solen
brænder.

Lad Hyrderne komme til dine Bredder og bringe dig
deres frejdige Sange; lad Lammet og den unge

*) Floden Arax udspringer paa Ararats Bjerg i det østlige Armenien og har en hellig Betydning. Landet, der vandes af den, betragtes som Armeniens Hjerte.

Ged træde ud i dine bløde Vande for at læske deres Tørst!“

— Arax svulmer i sin Bund, kaster Skum højt i Vejret, og idet den bruser som et Uvejr, taler den saaledes fra sit Leje:

„Dristige og tankeløse Yngling, hvorfor forstyrrer du min hundredaarige Søvn? hvorfor kalder du mine tusinde Smerter til Live?

Hvornaar har du set, at en Kvinde, efter Tabet af sin Elskede, smykker sig fra Hoved til Fod med sine kosteligste Prydelser?

For hvem skulde jeg træde smykket frem? hvis Øjne skulde jeg henrykke ved min Skønhed? Mange ere mig fremmede, flere ere mig forhadte.

Een Tid var der, da jeg, som en ung Elskerinde, smykkede mig med tusinde Blomsters Friskhed.

Mine Bølger var klare, min Bund var jævn, og Maanen svømmede i mine Vande indtil Morgenrøden.

Hvad er mig levnet af hine Dage? hvilken af de lykkelige Egne, jeg beskyllede? hvilken af de smilende Landsbyer ved min Bred, hvilken af mine rige Stæder?

I overflødig Mængde giver Ararat mig daglig min Næring, Vandet fra sin moderlige Barm, bestemt til at strømme for Moder Haïastans*) Børn.

*) Armenien.

Men med St. Jakobs*) hellige Vande maa jeg læske Voldsmandens Tørst, han, som bringer med sig Ekkoet af mine Børns tusindfoldige Skrig.

Og Morderne stimler sammen ved min Bred og skyller deres Hænder i mine Vande, de Hænder, der drypper af mine Børns Blod.

Medens mine egne Børn flakker i fremmede Lande, forladte, forjagne, med nøgne Fødder og Sjælen blodig af rædselsfulde Saar.

Langt, langt har man jaget mit eget armeniske Folk, og i dets Sted har man givet mig en Nation uden Tro og med grusomme Lyster.

Er det for disse, de fremmede, de forhadte, at jeg skulde smykke mine gæstfri Bredder? og er det deres Øjne, jeg skulde henrykke ved min Skønhed?

Yngling, du som selv er klædt i Sorg, — forstaar du nu Moder Arax's Smerte?

Ligesaa længe som mine Børn flakker hjemløse i fjerne Lande, ligesaa længe vil man se mig klædt i Sorg.“ —

— Arax tier. Den hvirvler fra Bunden en umaadelig Skumbølge i Vejret og fortsætter sin Vej, bruisende i Oprør. —

*) St. Jakob er en hellig Kilde i Nærheden af Ararats Bjerg, indviet som Valfartssted og tilhørende et ældgammelt Kloster.

IX

VUGGESANG FOR VOR MODER
ARMENIEN

Sammensunken sidder du, der hvor Vejene krydses.
Sneen falder, den dækker dit Hoved. Gabende
Saar er trængt ind i dit Legeme; dine Øjne er
røde som Søer af Blod.

Du er den gamle Moder for Aarhundreders Lidelser.
Ulykken har knuget sine talløse Jærnringe om
dit Hjerte; de skarpe Vinde har pisket dig, og
Haabløshedens Mørke har tynget dig mod Jorden.

O, hvilken ond Fe spandt din Skæbnes Traade? Hvem af
dem, som nu ser dig, slaet til Jorden og døende,
kan mindes, at eengang var du saa fager en
Jomfru, og hvor stolt dine Øjne straaled!

Din Sjæl flagrede frit som det lyse Banner mod Himlen
mellem dine Bjerges Tinder. Dit stolte Bryst
svulmede og gav Mælk og Honning til dine Børn.
Du var alle Røveres Attraa; uophørligt har de kastet sig
over dig. Oprejst har du værget dig gennem Aar-
hundreder; indtil den Dag kom, da du første Gang
kastedes til Jorden.

Og dog beholdt din Sjæl sin Rigdom, sin Frugtbarhed, midt i de vilde Kræfters Rædselsherredømme. Du har givet Verden af Livets rige Blomster. Af Jordens Skød har dine Hænder draget Skønheden frem.

Du var Anahit*) med de milde Øjne. Du var Moderen, den guldvingede; fra dine fulde Bryster vældede Rigdom og fra dit Øje flød lysende Straaler. Dine Læbers Tale var Harmoni, og dine Hænder handlede i Visdom.

Barbarerne lænkede dine Hænder, de sønderflængede dit Bryst og tilsølede dit Legeme. Og du blev den blødende Moder til tusinde Saar.

Men du var skøn, du var stor selv i Ulykken. Din Sjæl beholdt si nhellige Ild, du sprængte de nedværdigende Lænker, og mere end een Gang vendte du tilbage til Livet.

Dine Øjne søgte altid mod Lyset; din Aand var vendt mod den vestlige Verden. Og du vedblev haardnakket, gennem Aarhundreder, at staa fast paa din Post mod den asiatiske Strøm.

Men Strømmen voksede, væltede sig imod dig, omstyrkede dig. Din Ild slukkedes i dens fraadende Vande. Lamslaet, udstrakt paa Jorden i Krampe-trækninger, men stadig levende, ventede du i Mørket.

*) Frugtbarhedens, Visdommens og Kyskhedens Gudinde.

Undertiden skælvede Korsene paa de gamle Grave og Aanderne fra Mont Massis*) svævede forbi i Natten, lysende af Vrede som Ild. Og op fra dine store Søer skød luende Straaler.

En Trommehvirvel rungede gennem Luften; gysende løftede du Øjnene og vendte dem mod Bjergenes Tinder — — men Mørket rugede stadigt, og den isnende Taushed vedvarede.

Og en Dag, under den højeste Smerte, rejste du dig, og du udstødte et højt Skrig af Dødsangst og kaldte til Hjælp. Men Verden forblev døv for dit Skrig, din Opstand blev knust under Bøddelens rasende Hæl; dine Børn blev druknede i et Hav af Blod.

O, vor Moder Armenien! man brændte dit Hjerte og udrev dine Øjne! Jaget fra din Arne sank du til Jorden; nøgen laa du mellem de kolde Vinde, gispende i Blod og Aske.

Nu sidder du ubevægelig, som en smertefuld Skygge, paa Resterne af rygende Ruiner. Vinden bider dine Saar og fra dit Bryst rinder ikke Rigdom, men Blod.

Langsomt bevæger du Hovedet, og du græder. Og med en Stemme saa blød, at ingen kan sige det, synger du en Vuggevise for dine Børn, som segnede i deres Blod, og for dem, som flakker mod de fire Verdenshjørner.

* Ararat.

En Vuggevise for de unge Ørne, som faldt, og for de smukke Øjne, som slukkedes, og for de fredløse, som overlevede dem og som lider i Fængslerne, i Elendigheden og i den mørke Landflygtighed.

— Det er nok, o vor Moder Armenien! Det er nok —!
 Din Vuggesang er en Dødssang! Vi vil synge dig en ny Vuggevise! Du har lidt for os og sunget for os; nu vil vi løfte Lidelsen paa vore Skuldre, og *vi* vil synge for *dig* om Haab og om Hævn!
 Og de Døde skal skælve under Jorden af Glæde!
 Løft dit Hoved, og græd ikke! Smerten er hellig, den er stor og frelsende. Intet er ædlere end Offeret, der ikke knækkes under Korset! Det er i Mørket, at Morgenrøden fødes.

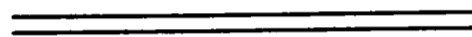
De sorte Voldsmænd, de blodige Bødler skal segne og svinde som den onde Røg, og du skal opstaa af Asken, forynget gennem Lidelsen, lysende!

Græd ikke! lad ikke dit Haar flyve for Vinden! bøj ikke modløst dit Hoved! Vedkend dig dig selv! Altfor længe tjente dine Kræfter som Søjler til Støtte for fremmede Huse.

Sov i Fred, I blege Brødre, som faldt! O, Moder, rejs dig! velsign os! udstræk over os dine Hænder! vort Blod og vort Liv være viet til din Lykke!

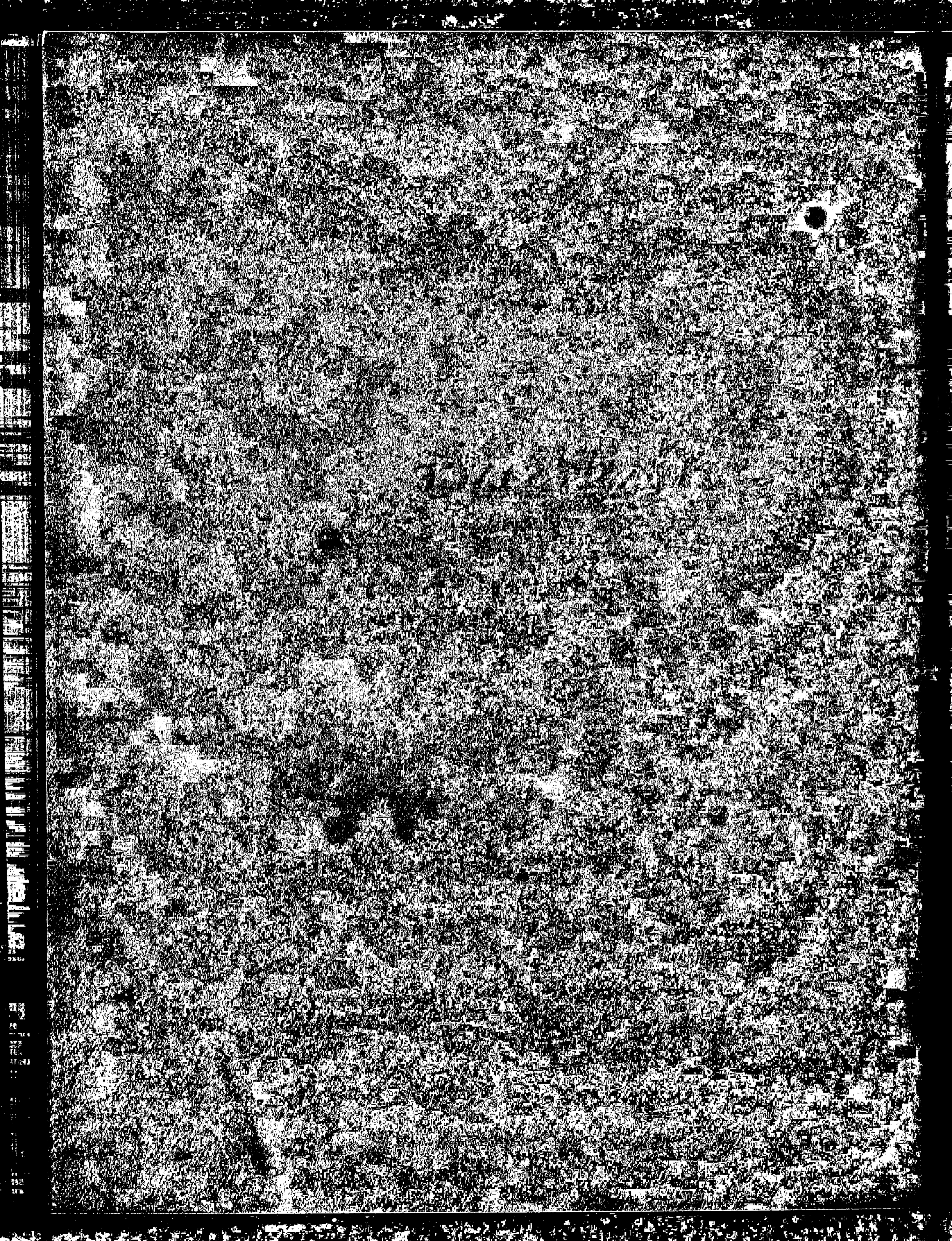
Sejrrig skal du staa frem af Mørket! Dine Øjne skal

blive til Stjerner, dine blødende Saar til Roser!
Dine hvide Haar skal skinne som Solens Lys!
Oprejst skal du staa, der hvor Vejene krydses! Dine
Hænder skal sprænge Aarhundreders Lænker!
Rejs dig! Dine Smerter er Fødselsvéer! O Moder,
det er en Verden, der vaagner under dit Hjerte —!

VEKSELSANGE

8*

DU SIGER, JEG ER SOM GRANEN —

Hun: ———

Du siger, jeg er som Granen,
der vokser ved Ararats Fod
hist i dit fjerne Fædreland,
hvor Østens Sol opstod;
du siger, at du aldrig fandt
— hvor end din Livstraad frem sig spandt —
Måge til, selv af ædlest Rod,
de Graner ved Mont Massis' Fod.

Du siger, at jeg minder tit
dig om, hvad Alt der før var dit,
Alt, hvad igennem Skrig og Blod
du hist i Øst forlod.
Du siger, der er i min Stemme
Klang og Glans fra din Barndoms Aar,
og Billedsyner og Minder
fra din Faders Søjlegaard.

— — Og minder jeg dig om Granen,
 der vokser ved Ararats Fod,
 langt imod Øst i dit Fædreland,
 — det er vel mit norske Blod!
 — Men *Du*, — hvor er det underligt!
 Du er for mig det fagre Digt
 af *Bøgen*, hvor den, mildt og lyst,
 kranser i Nord mit Hjemlands Kyst!

Og minder jeg dig om, hvad hist
 du elsked i din Faders Land,
 om Himlens Glans, om Rosens Brand
 og Arax' Blomsterstrand,
 — saa tænker jeg, at dit Hjerte,
 pisket af Smertens Vaand,
 med Ildhu det tabte begærte
 — og fandt det ved Elskovs Haand.

Nu er dine Fædres gamle
 Rige ophugget med Rod —
 højt skriger mod Østerhimlens Glans
 dine skyldfri Brødres Blod.
 Og Rosens røde Brand er slukt
 i Taarehav, og tæt er lukt
 de milde Blik, og trampet ned
 er Arax' Blomsterstrand.

— — Mont Massis' Gran jeg er for dig,
og du mit Hjemlands Bøg for mig,
skønt du er mørk, og jeg er lys,
og fælles ej vort Sprog!

— For mig er der netop i dette
en Lignelse lys: Kontrasternes Baand
skifter just Ham og samles
af den fælles Menneskeand!

II

I BERLIN. I
BÖCKLINS MALERIER*Han:* —

Blandt alle de Minder, som ejer
 min Sjæls allerlyseste Kærtegn
 er den tidlige Gry ifjor i April,
 da vi mødtes, vi To, i Berlin!
 Jeg stod paa Perronen; med Hvæs og Hvin
 bruste Expressen fra Basel ind;
 den dejligste Lyd, jeg hørte,
 — min Lykke imod mig kørte!

Vi var skiltes i Schweitz, mellem Bjerge
 laa vænet de vaarlyse Minder
 fra vort første Møde, — og ak, nu her,
 den sidste, sidste Termin! —
 — Paa Platformen en Ungpige-Dragt — det er, din!
 og din hvide Hat, og din slanke Ryg,
 og Alpestokken, jeg gav dig,
 — du vinker, du vinker af mig!

— — Mellem bølgende Millioner
 rulled ned gennem Friederichstrasse
 vi To — og vi suged den søde Duft
 af Kastanjeknoppernes Prag.

De var bristet i Morges, — Aprilsolens Magt,
 hvem er ikke dens Træl med Fryd og med Sang!
 — Taust ventede de store Linde;
 deres Time var end ej inde.

Og vor —? Ja, jeg ventede vist nærmest
 at se Solen mig dale i Favnen;
 og du — du sad dér saa ung og glad
 og saa' paa den store Stad

Der var jo i dette: at følges ad
 en Jubel for *mig*, et Lykkebad!
 maaske jeg kunde det trænge;
 en ensom var jeg saalænge.

Du var sulten, og snart sad vi bænket
 i en ægte Berliner-Halle,
 (det var dig, der vilde paa Kneipe ind
 og ikke et net Hotel!)

Men det Øl, som det smagte! aa, husker du vel
 for en Gudedrik! — og Studenternes Raab
 gennem Røgen, og Værtens Stemme,
 — hvad vilde de sagt derhjemme!

Men Tiden var kostbar; vi vidste
jo begge To, hvad vi vilde:
det var Böcklins Billeder, du skulde se,
som jeg havde fortalt dig om.
„Det var jo *næsten* derfor, jeg kom,“
sa' du, „jeg mener, over Berlin;
jeg længes efter dem! — bare
man kunde la' Toget fare —!“

Og vi sused paany gennem Sværmen,
nedover Unter den Linden;
— det *var* dog vist en Bortførelsesdrøm,
men ingen raabte jo Stop!
Saa rulled vi for Galleriet op,
og de brede Trapper bød ind til Fest,
— jeg ejede Verden vide,
jeg havde jo dig ved min Side!

— — Hvorlænge vi gik deroppe,
hvor er det mig muligt at sige;
hvem maaler i Tid vel den korte Stund,
hans Lykke skød Knop og Blomst.
Vi glemte Verden; kun Lysets „Bliv“
fornam vi i os, til fælles Liv
i dette signede Eden,
i Kunsten og Kærligheden.

Og nu, da jeg vel skulde skildre
 den Herlighed deroppe,
 og tolke den store Mesters Kunst,
 som aandede paa vore Sind,
 — nu kan jeg det ikke, nu blandes jo ind
 dit Billed i Alt, og jeg staar som stum
 og stirrer i lyse Minder,
 som kunstnerisk Syn mig binder —

Jeg husker de To i Græsset,
 i Løvspringslykken tilsammen,
 — men hvor kan jeg høre den Knokkelmands Røst
 eller sandse „De dødes Ø“?
 — *Du* trylledes længst, som ved dybest Sø,
 af den Gamle, der spiller for Jesus Krist,
 — maaske du dér kasted Anker
 for egne, drømmende Tanker — —

Violinen er Ensomheds-Skatten
 for ham, Eremitten hvide,
 ... det dirrer i Natten ... han spiller med Ild
 for Frelserens Billede graa
 Det hænger paa Klippen ved Hyttens Vraa,
 Smaa-Engle flokkes og lyttende staa — —
 — — *Du* ogsaa — — o, lad dig ej fange
 af Drømmens dragende Klange — — —!

I BERLIN. II

FØLGE

... Men Solen randt og minded
os om, at kort var Mødet,
— forjættende den skinned dog
i Sindet!

Og da vi stod i Vrimlen
paa Central-Bahnhof, følte
med fælles Smerte, fælles Fryd,
vi begge,

at dette var umuligt!

Saa snart igen at lægge
de mange Mile mellem os,
de mange, mange Mile,
det var, det var for gruligt!

Et Øjeblik jeg saa' dig
i Øjet ind og spurgte
et taust Sekund, et langt Sekund
blot: maa jeg?

Og Svaret øste villig
jeg af dit Øjes Kilde,
i hvert Fald bort jeg fo'r i Hast
i Vrimlen,
og — mange vilde grynte,
men jeg, jeg var i Himlen —
thi i min Haand jeg knugede
jo en Billet, ja en Billet,
Billet til Warnemünde!

Og sammen steg vi, stille
af Glæde, ind i Toget,
— nu skulde først det brede Hav
os skille — —
Nu fik jeg Lov at følge
dig til, hvor Bølgen vugged,
den vilde bære frem min Skat
til Hjemmet —
— — Saa fløj de korte Stunder,
mens begge kun vi næmmed
den dybe Fryd ved fælles Fart —
— til Østersøen laa der
i Solnedgangens Under — —

For første Gang vi sammen
ved Havet stod, som gyldent,

et taust Sekund, et langt Sekund,
blev Rammen
om vore Hjerters Afsked.

Til det betroed tause
vi begge to vort Livshaab lyst,
— o, stille!

Det *maatte* ske, det ene
paa Jorden, som vi vilde!

Vi vidste det, vi tvivled ej,
vi saa vor Fremtid stige
i Solopgangens Under — — —

Og dér, bag Havets Bue,
dér laa dit Land, det lyse,
jeg syntes alt dets Kyster klart
at skue!

— Og da du stod paa Dækket,
jeg strakte mine Arme
dermod og følte som en Strøm
af Varme,

af Lykke, Lys og Sommer
en Bro imod mig bygge!

Du sejled ud —! jeg smiled trygt
og peged mod dit Hjemlands Øer:
Du lyse Land, — jeg kommer —!

III

OG DU KOM!

Hun: ———

Og du kom —! Og Solen lyste
saa frydelig over Sø,
og jeg syntes, at Klokker kimed den Dag,
du landede paa Danmarks Ø.
Det blev saa livsaligt et Møde,
det varsled en Livsfest lang,
der var slet ingen onde Skygger,
bare to Hjerters lyse Sang.

Og du kom —! Men det var ej en fremmed,
der traadte mit Hjemlands Jord —
du kom som en Søn, der i lange Aar
maatte savne sin egen Mor.
Det blev saa livsaligt et Møde,
da knæsat du blev i Nord,
Østens Barn, det forviste,
— en Søn, der hilste sin nye Mor.

IV

MIN SYREKNOP

Han: ———

Aa nej, hvor staar de friske!
de lysegrønne Bregner,
som sart og fint sig tegner
mod Mosssets mørke Bund!
Og varsomt, ømt de skygger
for Syrens unge Knopper,
og skærmer tyst og stille
det lette Blomsterblund.

Som en af dem Du lever
dybt i mit Hjerte inde,
i ømme Værn, min fine,
min hvide Syreknop!
Og Hjerteblade trygge
min Kærlighed dig skænker,
thi trygt og ømt i Skygge
af den du vokser op.

V

DU TOG MIG OP PAA DET HØJESTE
BJERG*Hun:* ———

Du tog mig op paa det højeste Bjerg
 en Dag i Vaar, da du kom at gæste
 mit Land for sidste Gang, inden du
 til Hustru skulde mig fæste.

Der viste du mig det ganske Land;
 hvor skønt det laa der, den Dag just slog mig!
 Du bad mig veje — og fuldt og helt
 forstaa, hvor dybt det drog mig.

Du spurgte, om jeg med sikkert Mod
 det kunde aarlangt og helt forsage;
 du talte til mig om Hjemvé's Magt,
 om Savn i kommende Dage.

Og jeg, — som vidste, at hvad du gav,
 mig vejed tusindfold op Alt andet,
 jeg maatte smile — — hvor skulde jeg
 vel kunne tænke paa Landet!

Jeg havde kæmpet, maaske, min Tid,
— for Havet bandt mig med livslang Lænke —
men nu! jeg havde forlængst hver Tvivl
ned i dets Skød kunnet sænke!

Der laa det nede, saa stort og blaat,
saa rigt og røstfuldt som før i Tiden,
— men ej saa dragende, ej saa stærkt,
thi du, du stod jo ved Siden!

VI

MIN RANKE FIN

Han: ———

Du er den unge, slanke,
fint svajende Vinranke,
der synes spæd og veg og dog,
som ved en Guddomstanke,
bærer saa ædel Frugt.

Min fine, unge, slanke,
min lyse Vinjeranke!
Stor er din Styrke! rigt du gav,
som ved en Guddomstanke,
mig Lykkens ædle Frugt.

Til Jorden blev du bunden,
som Ranken, men fra Grunden
du søger vidt mod Lyset op;
deraf din Sjæl er runden,
der suger den sit Liv.

Du strækker dine Blade
i Vejret for at bade
dem rigt i Sol og samle op
i deres Favn, den glade,
al Himmellysets Væld.

Men dine Rødder, kære
min Ranke fin! de bære
dybt, dybt i Jord og vilde helst
med alt det bedste nære
dit Hjertes ædle Vin.

— Min fine, unge, slanke,
min stærke Vinjeranke!
Lær mig at være dig, ved Kraft
af Eros' Guddomstanke
en fuldgod Vingaardsmand!

VII

MEN OM DU RIGTIG VIDSTE, HVAD
DU GJORDE —*Hun:* —

Min Elskede, du ser paa mig og smiler,
imens du holder mellem begge Hænder
i livsfast Greb
mit Hoved knuget tæt, og sagte vender
det mod dig med et Blik, som jeg kun kender.

Og jeg, jeg læser, tryk som Barn i Vugge,
dets Skrift, men tyded dog, om blot jeg turde,
som Efterskrift,
at: — mon du rigtig vidste, hvad du gjorde,
dengang du tog en Drømmerske til Hustru —

Min Ven, min Ven, jeg tænkte tit det samme!
Klog var den, al din anden Færd paa Jorde,
kun om du just — —
ja, om du rigtig vidste, hvad du gjorde,
dengang du tog en Drømmerske til Hustru —?

VIII

BARNEPORTRÆTTET

Han: ———

Der staar paa Bordet foran mig et Billed,
jeg synes, det gør Stuen lys og varm!
Et fordringsløst Portræt kun, af en lille,
lyshaaret Pige paa sin Moders Arm.

Hun har saa spørgende, saa store Øjne,
hun taler med mig tit og mangen Gang.
For er du borte fra mig, blot en Time,
saa falder Dagen mig som Aar saa lang.

Med hende taler jeg da tit, den lille,
fortroligt i mit Hjemlands bløde Sprog.
Hun lukker mig en Verden op; ved hende
din Barndom bliver mig en aaben Bog.

Hun er saa tillidsfuld; hun rækker begge
smaa Hænder ud, og spørger: er det dig,
jeg nu tilhører? blev i dine Arme
jeg fra min Moders lagt? Ja, det er dig.

Jeg véd, du har saa ømme, bløde Hænder,
som ingen Moder selv; det er hos dig
alene, jeg vil være; du vil lede
mig frem paa Livets vanskelige Vej.

— — Der staar paa Bordet foran mig et Billed,
jeg synes, det gør Stuen lys og varm!
Et fordringsløst Portræt kun, af en lille,
lyshaaret Pige paa sin Moders Arm.

Jeg ejer af dig mangt et andet Billed,
som staar maaske mig endnu mere nær.
Men denne lille Pige, som sin Tillid
mig gir saa trygt, — hun blev min Sjæl saa kær.

Og er du borte fra mig, blot en Time,
og Stuen er ej længer lys og varm,
saa er det hende, jeg tyr til: en lille,
lyshaaret Pige paa sin Moders Arm.

IX

HVOR MAN ER TO

Hun: ———

Hvor man er To, der sætter Værn
af Hjerters Ild og Viljers Jærn
omkring et Maal, der ejer Livets Evne,
der vil det, maa det imod Sejren stævne.

Hvor man er To om samme Lod,
der taber Døden selv sin Brod.
Og Livets Lavhed, bedsk som Blod at friste,
kan bæres: man kan ej hinanden miste.

Og var man To om Dagens Strid,
og To om Tro paa Sejrens Tid,
da bæres let, som Blomst fra Edens Have,
hvert Saar, som Dagens Byrde grumt kan gnave.

X

VORT FØRSTE, LILLE JULETRÆ — —

Vort første, lille Juletræ,
hvad ligner jeg dig ved?
Ved hende kun, min unge Viv,
mit Øjes Lys, min Skat, mit Liv,
min Lykkes evig-grønne
og evig-unge Træ.

Ja du, mit Liv, min Hjertenskær,
som stille sidder mig saa nær
her ved det lille Træ —
du er mit Hjertes Julelys,
saa rank og fin og straalevarm,
— du er min Julestjerne,
kun dig jeg fulgte gerne.

Og alt, hvormed du pyntet har
i lyserødt og hvidt
vort lille Træ, vort Juletræ,
kun vort, kun dit og mit,
— det er dit eget Væsen,
det, som er ene dit.

Som Granen er du uvejrsstærk,
ubøjeligt dit Mod;
i fremmed Land du slaar ej Rod;
for mig, hvem frit og fuldt du gav
din Fremtids Liv, dit Hjertes Blod,
det var, du Alt forlod.

Som Granen kan du sukke dybt,
naar Livets Vind bed saart og hvast,
og naar din friske Tillid brast,
med Lavheds Aand i Kast.

Men altid, altid, o min Skat,
ved Dag og Nat,
stiger dog Haabets Fuglesang
fra dine Grene!

Jeg er saa stolt, min unge Viv,
min ranke Ædelgran,
naar frem jeg ser og maaler ud
Væksten af dine unge Skud,
— de friskeste, de grønneste,
i hele den store Skov!

Fordi det er jo mig, der faar Lov
at føre og følge din Vækst!
Du siger, den rinder ud fra mig,
— men nej!

maaske til at pleje dit Væsens Skud,
 jeg fik en lykkelig Haand,
 men dit Sjælelivs Grund kan jeg ej skabe om;
 over Liv og Aand
 raader de skjulte Magter.

Du smiler — og gemmer dit Hoved tyst
 ind til mit Bryst,
 — tror du ej paa de skjulte Magter —?
 Og dit Smil, dit tusindfoldige Smil,
 disse gyldne Glimt,
 som med øsle Kvindehænder
 du spreder over min Vej,
 — de er som de blændende Straaleglimt
 af Guldtraadenes Spind
 i vort Juletræs mørke Grene

— — — Og Alt, hvad hvidt og lyserødt
 du dækked Træets Grene med,
 saa det som Æbletræ i Vaar
 med tusind Blomster staar,
 det er dig selv, du Æbleblomst,
 din fine Kind,
 dit rene Sind,
 og hyllet ind
 i Kjolens lyserøde Spind

— Men fejer bort den barske Vind
min Æbleblomst,
min unge Gran,
mit Øjes Lys — —

da — o min Julestjerne —!
da fulgte jeg dig gerne — — —

Men bort — o, ingen kolde Gys
af Dødens Aand,

— jeg holder jo din Haand!

Men giv mig, Skat, naar Julen er
forbi, og sidste Lys nedbrændt
og først de næste om et Aar

blir tændt, —

da giv mig, Skat, den gyldne Julestjerne,
som straaled for os, da vi sammen sad

her ved vort første, lille Juletræ — — —

XI

DU EJER SAA RIGT ET LIVSMOD —

Hun: ———

Du ejer saa rigt et Livsmod,
du ejer saa lyst et Syn;
dit Sind er mod mit som Solens Skær
bag Skovens Bryn;
men du har det gennemskinneth,
og varmet og lyst mellem Stammerne ind,
saa Skovens tusinde Blomster
sprang ud, sprang ud i mit Sind!

Det ønsker jeg hver og Alle
at leve den Stund en Gang,
da Skovens ængstede Fugle smaa
fløj op med Sang!
Da løves i Lys en Verden,
hvor før der var kun en Tykning trang,
— det ønsker jeg hver en Skov paa Jord
at møde sin Solopgang!

EPILOG

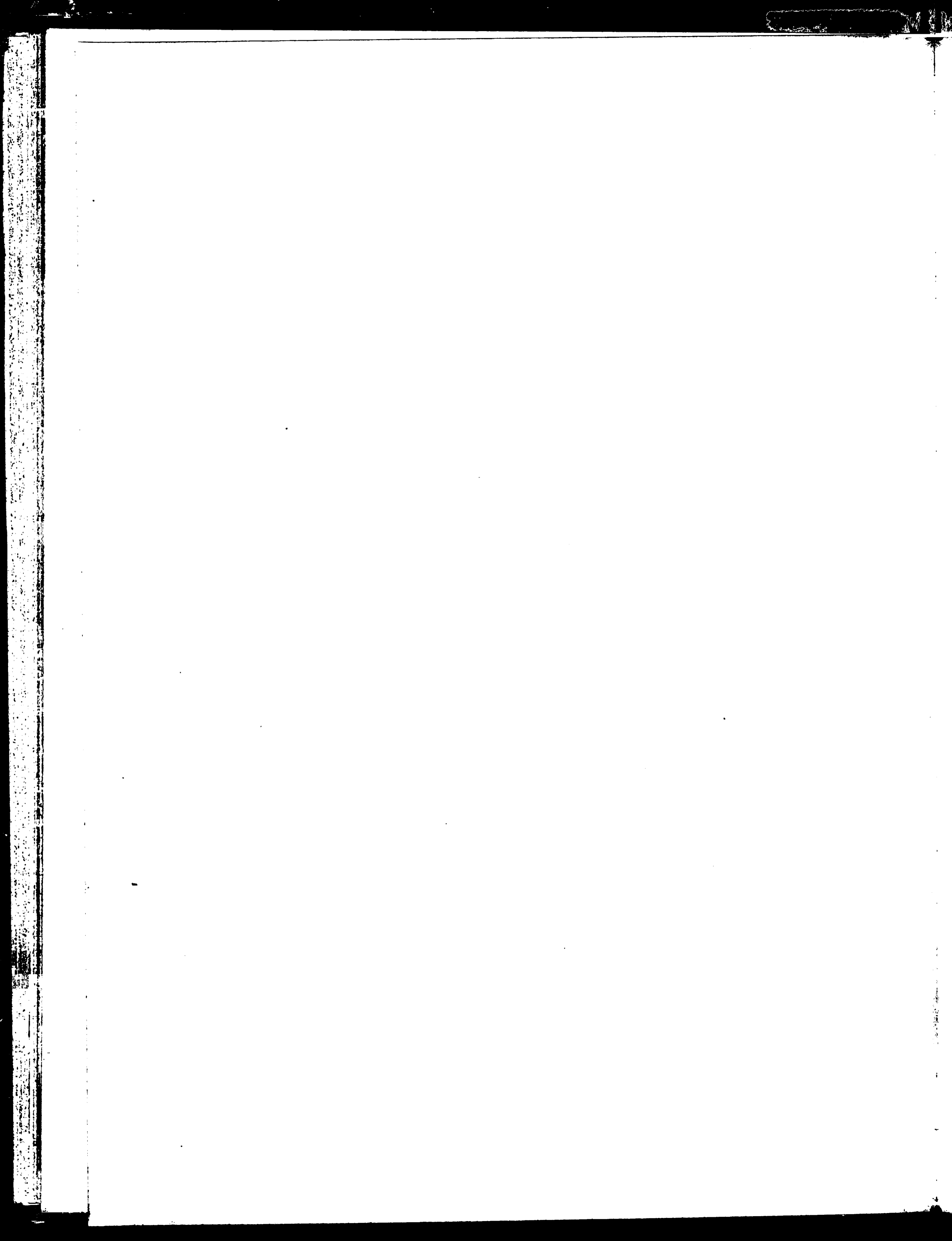
*Mit første Hjem ved Nordens lyse Strand,
 hvor solblaat Dyb mig lærte dybt at drømme
 og dybt at længes mod en Aandens Tømme
 at lede frem min vage Barnesjæl —
 Dig elsker jeg her i min Lykkes Land,
 mit første Hjem ved Nordens lyse Strand.*

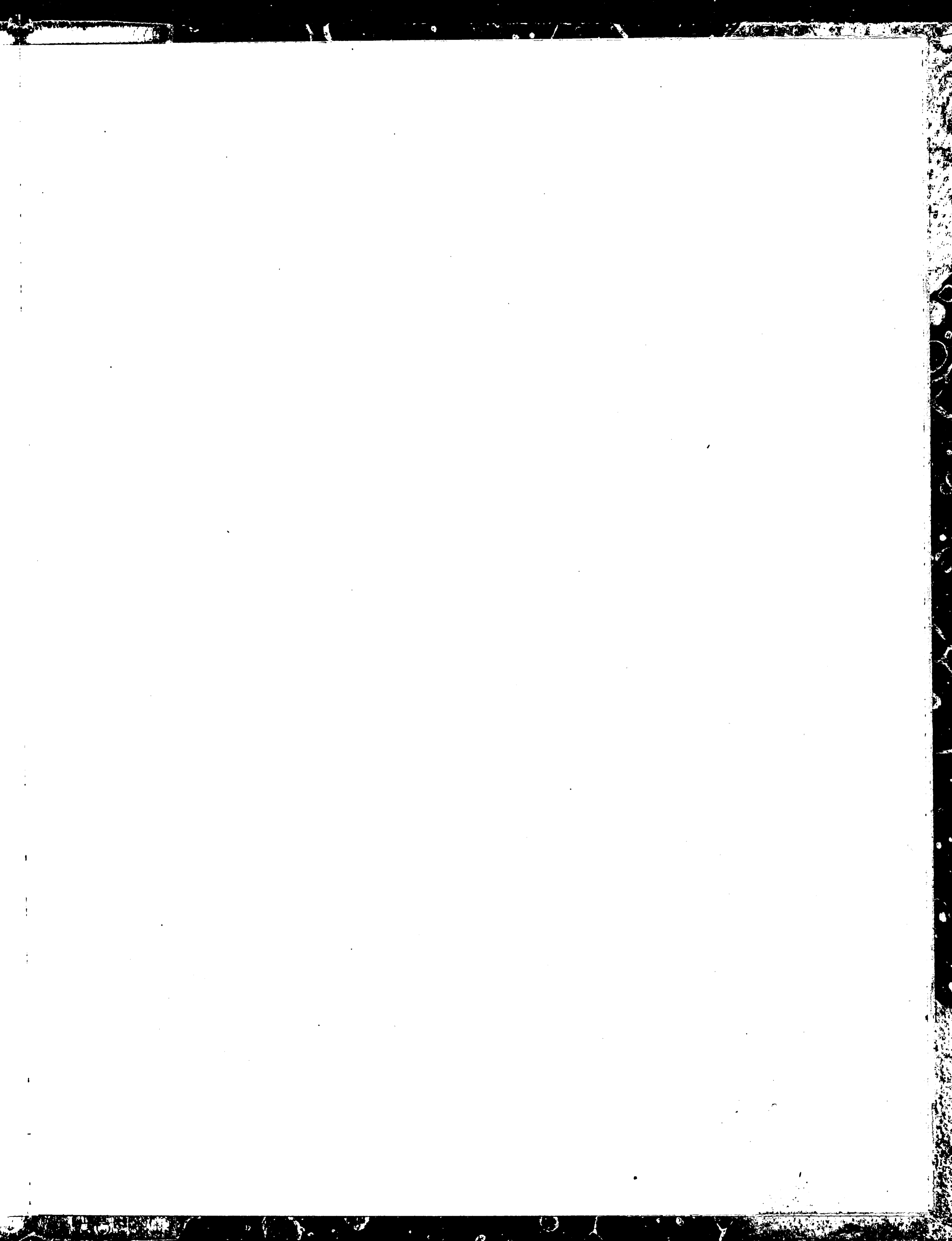
*Hvor Bølger nynned og hvor Maager flød
 paa Vingehvile, højt i Solglans baaret,
 dér nynned første Gang, i tusindaaret
 Triumf min unge Sjæl sin første Sang.
 Dér fødtes Drømmens Maager af mit Skød,
 hvor Bølger nynned og hvor Maager flød.*

*Mit andet Hjem ved Genfersøens Kyst,
 som bort mig tog fra Nordens lyse Strande,
 hvor højt jeg sad tilbords i Drømmens Lande,
 — du gav mig Daad for Drøm og Brød for Sten!
 Dig elsker jeg i Alt, i mørkt og lyst,
 mit Hjertes Hjem ved Genfersøens Kyst.*

*Der Livet drog mig tæt i Favnen ind,
og lagde tyst mit Hoved ved sit Hjerte.
Hvad dér jeg hørte og hvad dér jeg lærte,
det er, o du min Sjæl, din Hemlighed.
Dér udsprang Lykkens Blomster i mit Sind,
— hvor Livet drog mig tæt i Favnen ind.*

*I tvende Hjem, som fostrede min Sjæl,
Drøm, Længsel, Digtning — Lys og Liv og Lykke,
giv, at den Bygning, I mig gav at bygge,
maa blive eder værd til alle Tid!
Giv det, mit gamle Hjem ved Nordens Strand,
og du, min Lykkes Hjem i fremmed Land!*

NY LITERATUR

ABAILARD OG HELOÏSE. Ved Dr. phil. FR. MOTH.

2 Kr. 50 Øre.

G. D'ANNUNZIO: Francesca da Rimini. *2 Kr. 75 Øre.*

P. E. BENZON: Præster og skikkelige Folk. *3 Kr.*

HJALMAR BERGSTRØM: Lynggaard & Co. *2 Kr. 50 Øre.*

LAURIDS BRUUN: Livets Frugter. *3 Kr. 75 Øre.*

HALL CAINE: Den fortabte Søn. *5 Kr. 75 Øre.*

JOOST DAHLERUP: Hvad ingen ser —. *2 Kr. 50 Øre.*

CHARLOTTE EILERSGAARD: Fru Direktøren. *3 Kr.*

GUSTAV FRENSEN: Sandgrevinden. *5 Kr. 25 Øre.*

ALBERT GNUDTZMANN: Feltmanns Samlinger. *2 Kr.*

CARL HANSEN: Spild. *4 Kr.*

JAKOB HANSEN: De Levendes Land. *3 Kr. 50 Øre.*

VERNER v. HEIDENSTAM: Folkunge-Træet. *4 Kr. 50 Øre.*

THIT JENSEN: Martyrium. *5 Kr. 50 Øre.*

JOHANNES JØRGENSEN: Rejsebilleder. *3 Kr. 50 Øre.*

ERIK LIE: Gerda Wolmer. *2 Kr.*

MATHILDA MALLING: Lady Elizabeth Percy. *3 Kr. 50 Øre.*

O. C. MOLBECH: Pocahontas. *3 Kr.*

L. C. NIELSEN: Vandringer. Digte. *2 Kr. 25 Øre.*

ZAKARIAS NIELSEN: Minder. *3 Kr. 75 Øre.*

MARTHA OTTOSEN: Livet maa leves. *2 Kr. 50 Øre.*

ALVILDE PRYDZ: Akkorder. *3 Kr.*

HARALD RAAGE: Barnet Dag Hrude. *2 Kr. 75 Øre.*

CHR. RIMESTAD: Aftnerne. Digte. *1 Kr. 75 Øre.*

EDV. SØDERBERG: Hypatia. *3 Kr.*

